

BỘ CÔNG CỤ GIÁM SÁT VÀ ĐÁNH GIÁ SỰ THAM GIA CỦA TRẺ EM

TẬP
3

Phương pháp đánh giá phạm
vi, chất lượng và kết quả sự
tham gia của trẻ em

Tổ chức Save the Children (Cứu trợ Trẻ em) hoạt động tại hơn 120 quốc gia. Chúng tôi giúp trẻ em có một cuộc sống tốt đẹp hơn. Chúng tôi đấu tranh cho quyền của trẻ em. Chúng tôi hỗ trợ trẻ em phát triển hết tiềm năng của mình.

Bộ công cụ này được biên soạn bởi Gerison Lansdown và Claire O’Kane

Lời cảm ơn

Rất nhiều trẻ em và thanh thiếu niên, người lớn và các cơ quan đã có những đóng góp đáng kể trong việc định hình và cải thiện bộ công cụ này. Chúng tôi thành thật xin lỗi vì không thể đề cập hết tất cả tên từng người, nhưng chúng tôi thực sự đánh giá cao những đóng góp quan trọng của những người đồng hành cùng chúng tôi.

Chúng tôi đặc biệt tri ân các thành viên ủy ban chỉ đạo đã định hướng và hướng dẫn quá trình thí điểm liên cơ quan trong khoảng thời gian hai năm: Kavita Ratna (Tổ chức Concerned for Working Children), Alana Kapell (Văn phòng Đại diện Đặc biệt về Bạo hành Trẻ em), Bill Badham (Các công trình nghiên cứu về Sự tham gia), Sara Osterland, Sarah Stevenson, Vera Gahm và Elspeth Bo (Plan International), Rachele Tardi Forgacs, Bill Bell và Hannah Mehta (Save the Children), Miriam Kramer và Judith Diers (UNICEF), Phillipa Lei và Paul Stephenson (World Vision). Chúng tôi cũng xin cảm ơn sự đóng góp của Anne Crowley, Jo Feather, Tricia Young, Clare Hanbury, Ravi Karkara, Annette Giertsen và Monica Lindvall.

Chúng tôi cũng đánh giá cao những nỗ lực to lớn của các đầu mối và các cơ quan tham gia vào quá trình thí điểm và tham gia hội thảo đánh giá toàn cầu ở Ghana: James Boyon, Gbedzonie Akonasu, Gift Bralaye Ejemi, Gabriel Semeton Hunge, Phong trào chống Lao động Trẻ em châu Phi và Tổ chức Thanh niên Nigeria, Roshini Nuggehalli và Anitha Sampath, Tổ chức Concerned for Working Children, Ấn Độ Nohemi Torres và Harry Shier, CESESMA Nicaragua, Lucy Morris và Brussels Mughogho, Tổ chức EveryChild Malawi.

Edwin John, nCn, Ấn Độ

Jose Campang và Helen Maralees, Plan Guatemala, Santiago Devila, Plan Mỹ Latinh và các đồng nghiệp và đối tác của Plan ở Cộng hòa Dominica, Ecuador, El Salvador, Honduras và Paraguay Alice Behrendt, Plan International Senegal Francis Salako, Akakpo Dofoe Kafui, Ali Essoh, Kegbao Foussemi, Plan Togo Dev Ale, Save the Children Nepal và Gurung Devraj, Tuki Nepal Clare Back, Rebecca Lawson và Zoe Davidson, Save the Children, Gourory Dery, Mary Appiah, Faustina Tietaah, Eugenia Atami, Cecilia Andersen, Philip Boadu, Doris Adjoa Arkoh Tetteh, Moses gbekle và Phillipa Nkansah, World Vision Ghana, Manyando Chisenga, Ifuna Simushi, Ignatius Mufwidakule, World Vision Zambia Stella nkuramah-Ababio và Julianne Simon, World Vision

Chúng tôi cũng đánh giá cao tổ chức Quỹ Oak (Oak Foundation) đã tài trợ cho việc thí điểm và phát triển bộ công cụ, đồng thời cảm ơn sự cống hiến đặc biệt và nhất quán của tổ chức trong việc thúc đẩy sự thể hiện chân thật tiếng nói của trẻ em. Chúng tôi muốn cảm ơn nhóm công tác trong Chương trình Chống Lạm dụng Trẻ em, đặc biệt là Jane Warburton, Fassil Mariam và Anastasia Anthopoulos.

Chúng tôi cũng xin cảm ơn Ravi Wickremasinghe, Sue Macpherson và Bharti Mepani của Save the Children đã hỗ trợ các công đoạn cuối cùng để hoàn thành ấn phẩm.

Xuất bản bởi
Tổ chức Cứu trợ Trẻ em (Save the Children)
1 St John's Lane London
EC1M 4AR
UK
+44 (0)20 7012 6400
savethechildren.org.uk

Xuất bản lần đầu năm 2014

© Quỹ Cứu trợ Trẻ em 2014

Save the Children là tổ chức từ thiện được đăng ký ở Anh và xứ Wales (213890) và Scotland (SC039570). Mã đăng ký tổ chức số 178159

Dịch và in ấn bởi
Trung tâm Phát triển Nông thôn miền Trung (CRD) Việt Nam
Số 102 Phùng Hưng, Huế, Thừa Thiên Huế
ĐT: 0234 3529749
Web: <http://crdvietnam.org>

Ấn phẩm này là có bản quyền, nhưng có thể được sao chép bằng bất kỳ phương pháp nào mà không cần phải trả phí hoặc xin phép để phục vụ mục đích giảng dạy, nhưng không phải để bán. Việc sao chép trong bất kỳ trường hợp nào khác, phải có sự cho phép trước bằng văn bản từ cơ quan xuất bản và có thể đi kèm một khoản phí.

Ảnh bìa: Các thành viên của Child Brigade, một tổ chức của lao động trẻ em và trẻ em đường phố tại Bangladesh. (Ảnh: Ken Hermann)

Thiết kế bởi Công ty thiết kế Grasshopper

NỘI DUNG

Hướng dẫn sử dụng tập sách

Giới thiệu	1
1 Phạm vi tham gia của trẻ em trong các chương trình	3
Hiểu về phạm vi tham gia	3
Đánh giá mức độ tham gia của trẻ em ở mỗi giai đoạn của chu kỳ chương trình	11
Bảng đánh giá phạm vi tham gia trong chương trình	13
2 Chất lượng sự tham gia của trẻ em	16
Yêu cầu cơ bản đối với sự tham gia có chất lượng của trẻ em	16
Phương pháp đánh giá chất lượng sự tham gia của trẻ em	20
3 Kết quả sự tham gia của trẻ em	25
Các loại kết quả	27
Bảng đánh giá kết quả	30
4 Tóm tắt	35
Chú giải	36

CÁCH SỬ DỤNG TẬP SÁCH NÀY

Tập sách này mô tả tầm quan trọng của việc đánh giá phạm vi, chất lượng và kết quả sự tham gia và cung cấp các bảng biểu giúp thực hiện việc đo lường này. Các công cụ cần thiết được trình bày trong **Tập 5. Phạm vi** tham gia liên quan đến việc xem xét thời điểm trẻ em tham gia (mốc tham gia), cấp độ mà trẻ em tham gia (mức độ tham gia) và nhóm trẻ em tham gia (mức toàn diện của tham gia).

Tập sách này mô tả 03 cấp độ tham gia khác nhau của trẻ em, bao gồm: tham vấn, hợp tác và do trẻ điều hành. Chúng tôi sử dụng các nghiên cứu tình huống từ các quốc gia khác nhau để minh họa các phương pháp tiếp cận khác nhau có ý nghĩa gì trong thực tế. Ở trang 14-15, có hai bảng đánh giá bạn có thể sử dụng khi làm việc với các bên liên quan khác nhau (bao gồm cả người lớn và trẻ em) nhằm giúp đánh giá phạm vi tham gia của trẻ em trong các chương trình.

Bạn cũng cần đánh giá **chất lượng** sự tham gia của trẻ em, đánh giá xem chương trình mình quan tâm đã đáp ứng 09 yêu cầu cơ bản của sự tham gia có ý nghĩa và đúng chuẩn mực đạo đức chưa. Bạn có thể áp dụng và hoàn thành bảng đánh giá ở trang 21 với các nhóm, bên liên quan khác nhau đã tham gia vào chương trình để đánh giá chất lượng tham gia của trẻ em.

Cuối cùng, bạn cần đánh giá **kết quả** sự tham gia của trẻ em, gồm không chỉ những thành tựu đạt được của chương trình về khía cạnh thay đổi hành vi và thái độ của trẻ em và người lớn tham gia trực tiếp vào chương trình, mà còn về các tác động rộng hơn do sự tham gia của trẻ em mang lại đối với cộng đồng địa phương hoặc ở cấp quốc gia. Các bảng đánh giá ở trang 31 và 34 sẽ giúp bạn thực hiện điều này.

Một Ủy viên Ủy ban bảo vệ trẻ em tại trường học ở Afghanistan.

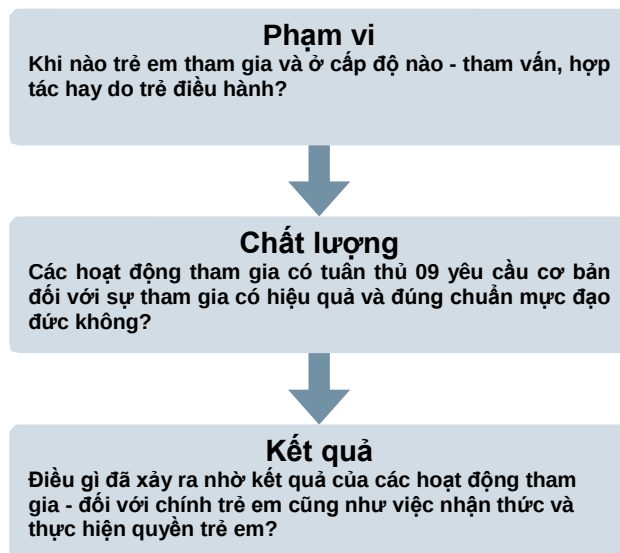
GIỚI THIỆU

Để tạo dựng một môi trường lan tỏa sự tôn trọng đối với sự tham gia của trẻ em, chúng ta cần xây dựng các cơ chế thúc đẩy đánh giá mức độ hiệu quả và đúng chuẩn mực đạo đức thực chất của sự tham gia đối với các chương trình. Thông thường, các chương trình có sự tham gia được xây dựng nhưng không có mục tiêu rõ ràng cũng như không có các chỉ báo hoặc cơ sở đối chiếu để theo dõi mà đo lường sự tiến triển. Điều này có thể dẫn đến sự thất bại trong các hoạt động cho trẻ em và thanh thiếu niên, cũng như không thể xác định những điều cần làm để cải thiện chương trình. Điều này cũng gây khó khăn khi thuyết phục các nhà tài trợ hoặc các nhà hoạch định chính sách về tầm quan trọng của chương trình. Hơn nữa, các cam kết dành cho giám sát và đánh giá (GS&ĐG) có thể giúp chính trẻ em tham gia tích cực hơn ở tất cả các giai đoạn của vòng đời chương trình - tập trung vào những gì các em muốn đạt được thông qua tham gia, có thể xác định liệu các em có thành công hay không và xác định những gì cần phải thay đổi để chương trình trở nên hiệu quả hơn.

Có ba khía cạnh riêng biệt về sự tham gia mà bạn cần đánh giá:

- **Phạm vi** – sự tham gia đã đạt được ở mức nào, ở giai đoạn nào của chương trình và với nhóm trẻ em nào? Nói cách khác – **Những gì đã được thực hiện?**
- **Chất lượng** – các quá trình tham gia đã tuân thủ các tiêu chuẩn theo quy định về thực hành hiệu quả và đúng chuẩn mực đạo đức ở mức độ nào? Nói cách khác - **Sự tham gia đã được thực hiện như thế nào?**
- **Kết quả** - sự tham gia của trẻ em mang lại kết quả gì, cho chính trẻ em và thanh thiếu niên, cho gia đình các em, cho các tổ chức hoặc các nhóm hỗ trợ sự tham gia của trẻ em, cũng như đối với việc thực hiện rộng rãi các quyền của trẻ em trong gia đình, cộng đồng, chính quyền các cấp địa phương và trung ương? Nói cách khác - **Điều gì đã thay đổi?**

Hình 1: Các khía cạnh của sự tham gia

Tập sách này sẽ giải thích chi tiết từng khía cạnh nói trên và giới thiệu nhiều bảng biểu để giúp bạn nắm bắt bản chất của sự tham gia trong các chương trình bạn quan tâm. Các bảng biểu đó có thể được sử dụng ngay ở giai đoạn bắt đầu các sáng kiến mới hoặc có thể được áp dụng cho một chương trình đang được triển khai theo khung thời gian định kỳ để giúp bạn theo dõi tiến độ theo thời gian.

Mục đích hướng đến là cùng làm việc với trẻ em, nhân viên, tình nguyện viên, cán bộ và các bên liên quan khác nhau để đánh giá xem chương trình của bạn có những phần nào có thể áp dụng các bảng biểu trong tập sách. Tập sách này giúp bạn có cái nhìn trực quan về phạm vi, chất lượng và kết quả sự tham gia của trẻ em và những gì bạn cần tiếp tục giám sát. Tập sách này cũng giúp bạn quyết định liệu sự tham gia của trẻ em có góp phần thực hiện các mục tiêu của bạn hay không, những gì đang hoạt động tốt và những phần nào chương trình cần cải thiện và phát triển thêm. Bạn cũng sẽ có khả năng xem xét sự tương quan giữa ba khía cạnh của sự tham gia. Ví dụ, bạn có thể phân tích liệu trẻ em có được tham gia ngay từ đầu chương trình hay không và liệu việc trao cho trẻ em mức độ trách nhiệm lớn hơn có tác động đến chất lượng sự tham gia của họ hay không. Bạn sẽ có thể thấy liệu những cải thiện về chất lượng tham gia có đem lại các kết quả tốt hơn hay không.

Như đã nhấn mạnh trong **Tập 2 - Đánh giá việc thiết tạo môi trường dựa trên tôn trọng và có sự tham gia của trẻ em**, bạn cần phải đảm bảo xem xét quan điểm của tất cả các bên liên quan bởi các nhóm khác nhau có thể có những quan điểm khác nhau về việc sự tham gia ở mức độ nào là có ý nghĩa và tạo ra thay đổi. Đánh giá cần có sự tham gia của cả trẻ em gái và trẻ em trai có các hoàn cảnh khác nhau và cũng có thể có sự tham gia của nhân viên và đối tác, phụ huynh, lãnh đạo địa phương, giáo viên, cán bộ nhà nước cấp địa phương và trung ương (tùy thuộc vào tính chất của chương trình). Vui lòng đọc **Tập 4** để tìm hiểu thêm về cách thức huy động sự tham gia của các bên liên quan khác nhau.

Thuật ngữ “chương trình” sử dụng trong tập sách này có nội hàm rộng, bao gồm các hoạt động giáo dục đồng đẳng, tham vấn, hội thảo, hội đồng trẻ em, liên hiệp, câu lạc bộ và ủy ban, tham gia vào truyền thông, phát triển chính sách, vận động chính sách và hội đồng nhà trường. Đó có thể là các hoạt động diễn ra một lần hoặc các chương trình có cam kết dài hạn. Khung đánh giá dưới đây có thể được áp dụng cho bất kỳ hoạt động nào kể trên. Tuy vậy, để thuận tiện, thuật ngữ “chương trình” được sử dụng để chỉ tất cả các hoạt động đó nói chung.

1 PHẠM VI THAM GIA CỦA TRẺ EM TRONG CÁC CHƯƠNG TRÌNH

HIỂU VỀ PHẠM VI THAM GIA

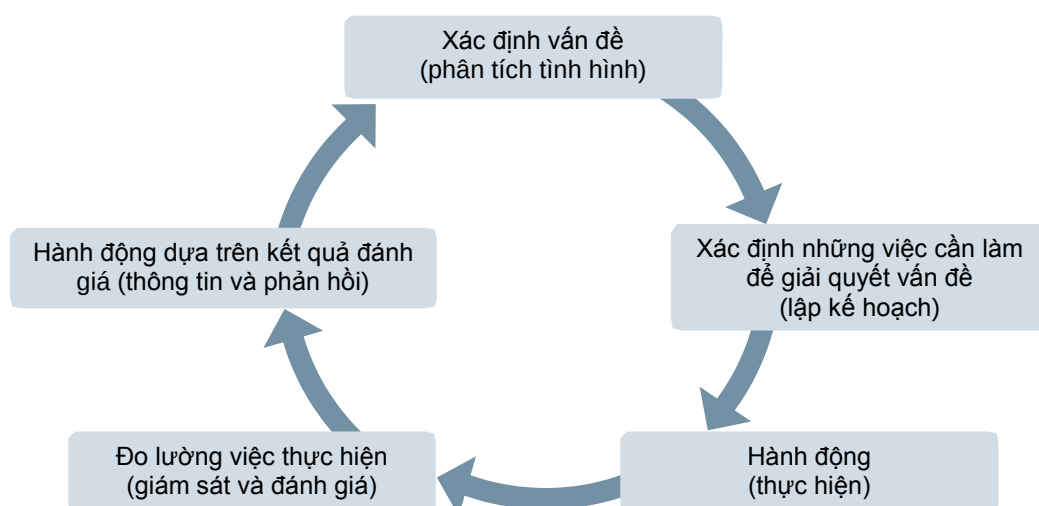
Để đánh giá phạm vi các hoạt động có sự tham gia của trẻ em và thanh thiếu niên, bạn cần quan tâm đến ba câu hỏi sau:

- Trẻ em tham gia khi nào? (mốc tham gia)
- Trẻ em tham gia ở cấp độ nào? (mức độ tham gia)
- Trẻ em nào tham gia? (mức toàn diện của sự tham gia)

TRẺ EM THAM GIA KHI NÀO?

Trẻ em có thể tham gia vào các giai đoạn khác nhau của chu kỳ chương trình (xem hình) - từ giai đoạn khởi thảo đến giai đoạn thực hiện, cũng như giai đoạn GS&ĐG. Trẻ em tham gia càng sớm thì mức độ ảnh hưởng của trẻ em có khả năng càng cao.

Hình 2: Các giai đoạn của vòng đời chương trình

a) Xác định vấn đề (phân tích tình hình)

Trẻ em có thể có vai trò rất lớn trong việc giúp người khác hiểu về cuộc sống và các vấn đề quan trọng nhất đối với các em. Người lớn không nên cho rằng mình có đủ kiến thức và hiểu biết sâu sắc về tất cả những điều quan trọng đối với trẻ em. Do đó, trước khi thực hiện chương trình, điều quan trọng là phải đảm bảo rằng chương trình phản ánh được các mối quan tâm mà chính các em đã nêu ra và đảm bảo rằng trẻ em xem xét các hoạt động đề xuất có liên quan đến cuộc sống của các em.

b) Xác định những việc cần làm để giải quyết vấn đề (lập kế hoạch)

Trẻ em có thể tham gia lên kế hoạch các chương trình/công tác vận động do các tổ chức/nhóm thực hiện. Nếu trẻ em đã được tham gia vào quá trình xác định các vấn đề quan trọng, thì hiển nhiên điều cần thiết là phải đảm bảo những ý kiến của trẻ em được ghi nhận nghiêm túc khi lên kế hoạch cho các hoạt động của chương trình. Mức độ trẻ em tham gia vào quá trình lập kế hoạch này có biên độ dao động tương đối lớn. Trẻ em cũng có thể thực hiện quá trình này trong các nhóm hoặc tổ chức riêng của mình.

c) Hành động (thực hiện)

Một khi chương trình đã được quyết định, trẻ em có thể đóng vai trò chính yếu trong quá trình thực hiện. Chẳng hạn, trẻ em có thể là nhà nghiên cứu để tìm hiểu thêm về một khía cạnh của cuộc sống các em, điều hành hội đồng trường học, đóng góp ý tưởng mới và phản hồi để phát triển cơ sở của trẻ em, hoặc thiết kế và điều hành một chiến dịch tuyên truyền vận động.

d) Đánh giá việc thực hiện (GS&ĐG)

Trẻ em cần tham gia giám sát thường xuyên các hoạt động để có thể đánh giá tính hiệu quả của chương trình. Điều này không chỉ giúp cho trẻ em ý thức về quyền sở hữu và sự quan tâm đối với kết quả chương trình mà còn giúp các em tìm cách cải thiện những kết quả đó. Các chương trình chỉ do người lớn đánh giá có thể không xem xét và tham chiếu các quan điểm và kinh nghiệm của trẻ em.

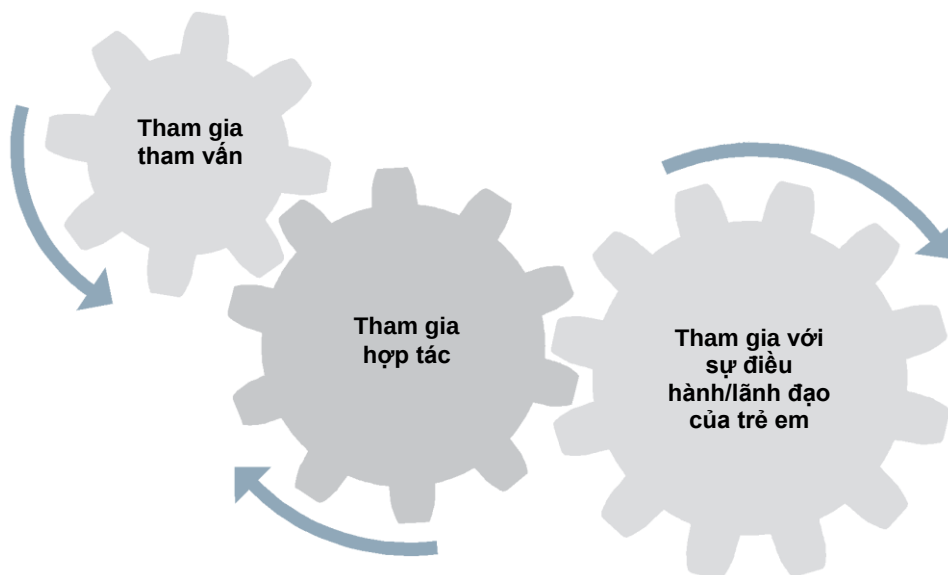
e) Hành động dựa trên các kết quả đánh giá (thông tin và phản hồi)

Một khi đánh giá đã được hoàn thành, cần tiếp tục hành động dựa trên kết quả đánh giá đó. Trẻ em cần được thông tin đầy đủ về các kết quả đánh giá và tham gia vào việc xem xét các gợi ý, đề xuất đối với việc xây dựng chương trình trong tương lai, cũng như suy nghĩ về cách thức cải thiện hiệu quả và lập kế hoạch các bước tiếp theo.

TRẺ EM THAM GIA Ở CẤP ĐỘ NÀO?

Có ba cấp độ tham gia của trẻ em bao gồm tham vấn, hợp tác và trẻ em lãnh đạo (xem hình). Các cấp độ này không phải khi nào cũng có ranh giới rõ ràng và trẻ em có thể tham gia các giai đoạn khác nhau của chương trình với các cấp độ khác nhau. Tuy nhiên, mức độ trẻ em được trao quyền để thực hiện tính chủ thể trong chương trình lại do mức độ tham gia của các em chi phối.

Hình 3: Mức độ tham gia

a) **Tham gia tham vấn** là khi người lớn muốn biết quan điểm của trẻ em để xây dựng kiến thức và hiểu biết về cuộc sống, trải nghiệm của trẻ em, hoặc để thiết kế một chương trình nào đó. Chẳng hạn như buổi tham vấn của chính phủ về đề án thay đổi chính sách, hoặc việc lấy ý kiến của trẻ em để đưa vào một báo cáo trình Ủy ban về Quyền trẻ em. Nó có thể là một nghiên cứu học thuật tìm hiểu về cách trẻ em vui chơi, sử dụng phương tiện truyền thông xã hội hoặc những thách thức trẻ em đối mặt trong trường học. Chính quyền địa phương có thể tham vấn với trẻ em thường xuyên về các vấn đề trong cộng đồng. Các tổ chức phi chính phủ (TCCP) có thể tham khảo ý kiến của trẻ em về chiến dịch chấm dứt trừng phạt thân thể và tinh thần, hoặc cải thiện điều kiện nước uống và vệ sinh tại các trường học địa phương.

Tham gia tham vấn là cách tiếp cận:

- Do người lớn khởi xướng
- Do người lớn lãnh đạo và quản lý
- Có sự công nhận rằng trẻ em có thể đóng góp ý kiến hữu ích
- Cho phép trẻ em tác động đến kết quả
- Duy trì sự kiểm soát trong tay người lớn

Nói cách khác, nó là một quá trình trong đó người lớn xác định vấn đề cần xem xét, các câu hỏi cần đưa ra, phương pháp để tham vấn và phân tích các phát hiện, đồng thời là những gì cần làm dựa trên các phát hiện đó. Trẻ em phần lớn là bị động trong quá trình này. Tuy nhiên, tham gia tham vấn dù sao đi nữa cũng rất có giá trị. Nó thể hiện sự tôn trọng đối với năng lực và quan điểm của trẻ em; nó ghi nhận rằng trẻ em có những đóng góp đáng kể và sẽ không thể có được nếu người lớn làm một mình; đồng thời, nó tạo điều kiện cho các quyết định được tác động bởi quan điểm và mối quan tâm của trẻ em. Sự tham vấn, tự thân nó, đã là một cải thiện đáng kể so với các quan niệm truyền thống cho rằng người lớn có tất cả các câu trả lời về cuộc sống của trẻ em. Do đó, tham vấn là một phương thức thích hợp để giúp trẻ em thể hiện quan điểm của mình, chẳng hạn như khi thực hiện nghiên cứu, trong các quá trình lập kế hoạch, trong xây dựng luật pháp, chính sách hoặc dịch vụ, hoặc trong các quyết định có ảnh hưởng đến cá nhân trẻ em trong gia đình, trong các dịch vụ chăm sóc sức khỏe hoặc giáo dục, hoặc liên quan đến vấn đề nhân chứng trong các thủ tục tố tụng tư pháp hoặc hành chính (xem hộp ví dụ về tham gia tham vấn với trẻ em ở Nam Phi).

MỘT CÁCH TIẾP CẬN THAM VẤN GIÚP TĂNG CƯỜNG BẢO VỆ TRẺ EM²

Ở Bangladesh, một TCPCP địa phương đang hỗ trợ một trường tiểu học nằm bên ngoài một nhà chứa. Trẻ em đến trường vào ban ngày và sau đó trở về với mẹ trong nhà chứa vào buổi tối. Nhiều trẻ em gái đã đến gặp TCPCP đó và chia sẻ rằng các em không muốn trở về nhà vào ban đêm vì sợ sớm muộn gì cũng bị bắt làm gái mại dâm. Nhân viên TCPCP và trẻ em gái đã thảo luận vấn đề với các bà mẹ và kết quả là các trẻ em gái đã được ngủ tại văn phòng của TCPCP này trong hai năm. Về sau, TCPCP đã huy động đủ ngân sách để xây dựng một ngôi nhà an toàn cho các trẻ em ở đây. Các bà mẹ đóng góp tiền để duy trì việc học và nuôi dưỡng con cái họ.

Trong ví dụ này, TCPCP (có nhân viên là người lớn) đó đang vận hành trường học. Tuy nhiên, họ đã tạo ra một môi trường có sự tham gia nơi mà trẻ em có thể bày tỏ mối quan ngại của các em. Khi trẻ em chia sẻ, tổ chức đã tích cực phản hồi và đưa ra giải pháp để giải quyết vấn đề. Đây là một ví dụ khác về quy trình tham vấn - người lớn kiểm soát tình hình nhưng có sự tôn trọng và phản hồi đối với các trải nghiệm và các mối quan tâm của trẻ em.

TRẺ EM VÀ CHĂM SÓC SỨC KHỎE Ở NAM PHI¹

Trong một buổi tham vấn của một TCPCP với trẻ em ở Nam Phi về những trải nghiệm của các em về dịch vụ chăm sóc sức khỏe, các em liên tục phản ánh rằng các y tá và bác sĩ không phải lúc nào cũng quan tâm đến các em hoặc sức khỏe của các em. Ngay cả khi đang bị đau, nhiều em cảm thấy không có ai để nói chuyện hay không ai quan tâm gì đến các em. Bởi vì là trẻ em nên các em cảm thấy rất khó để yêu cầu ai đó giúp đỡ hoặc quan tâm, chú ý khi các em cần. Các em thường cảm thấy cô đơn và sợ hãi, đặc biệt là vào ban đêm. Nhiều em còn bày tỏ lo sợ vì các bác sĩ và y tá đôi khi quát mắng các em, hoặc đối xử với các em một cách thô bạo, chẳng hạn như khi thay băng vết thương.

Thiếu riêng tư và thiếu tôn trọng đối với phẩm giá của trẻ em là một mối quan ngại lớn khác mà trẻ em nêu ra. Các em cũng nhấn mạnh rằng vì không được bác sĩ cung cấp đầy đủ thông tin nên các em cảm thấy lo lắng và thiếu kiểm soát một cách không cần thiết, như nhận xét: *"Chúng em rất buồn khi chúng em hỏi bác sĩ hoặc y tá về bệnh tình sức khỏe nhưng các cô chú ấy không nói gì cả."* Một vài em cũng than phiền về chính những người chăm sóc các em vì họ thường xuyên không thể hoặc từ chối việc đưa các em đi khám khi các em bị bệnh hoặc đau nhức.

Các em cảm thấy rằng nhân viên y tế cần thể hiện vai trò giáo dục cho cha mẹ và người chăm sóc các em về việc xác định sớm các vấn đề sức khỏe và đưa các em đến bệnh viện. Các em cũng cho rằng các nhân viên y tế cần tinh tế trong các mối quan hệ cấp bậc giữa người lớn - những người nắm quyền và trẻ em, nên lưu ý rằng trẻ em rất dễ bị tổn thương khi bị bệnh và cần được khuyến khích phải chủ động hơn trong chăm sóc, điều trị trên cơ sở tôn trọng cảm xúc của trẻ em.

Bằng cách tham vấn ý kiến với trẻ em, các nhà nghiên cứu đã xác định được các bằng chứng rất quan trọng liên quan đến cách đối xử của các nhân viên y tế đối với trẻ em trong quá trình chăm sóc và nhấn mạnh những thay đổi cần được thực hiện. Thông tin từ cuộc tham vấn đã được sử dụng để giúp thiết kế một chương trình giáo dục mới về quyền trẻ em dành cho nhân viên y tế, giúp họ nhận thức rõ hơn với những trải nghiệm của trẻ em ở bệnh viện.

b) **Tham gia hợp tác** là khi người lớn đã xác định được một vấn đề cần được giải quyết hoặc quyết định xây dựng một chương trình cụ thể mời trẻ em tham gia để giúp xác định cần phải những gì làm và làm như thế nào. Nói cách khác, quá trình này liên quan đến một mức độ hợp tác nhất định giữa người lớn và trẻ em. Ví dụ, chính phủ có thể quyết định xác lập một chức danh thanh tra hoặc ủy viên giám sát quyền trẻ em. Tuy nhiên, quyết định ban đầu được đưa ra mà không có sự tham gia của trẻ em, nhưng sau đó họ mời trẻ em tham gia vào các khâu thiết kế vai trò, xây dựng bản mô tả công việc, quy trình tuyển dụng, tiếp tục hỗ trợ và tham gia vào công việc của nhân viên được bổ nhiệm vào vị trí đó. Trẻ em là cộng tác viên trong việc thực hiện quyết định của chính quyền. Mặc dù thanh tra về quyền trẻ em là một vị trí do người lớn đảm nhiệm và thực hiện, nhưng trẻ em vẫn thường xuyên được thông tin và có ảnh hưởng đến công việc này. Đây là một hình thức tham gia hợp tác giúp tạo cơ hội để trẻ em tham gia tích cực một cách liên tục.

Hình thức tham gia này có các đặc điểm sau:

- Do người lớn khởi xướng
- Có mối quan hệ đối tác với trẻ em
- Trao quyền để trẻ em tác động đến quy trình và kết quả
- Giúp trẻ em gia tăng mức độ tự chủ hành động theo thời gian

Tham gia hợp tác có thể bao gồm việc trẻ em tham gia thiết kế và thực hiện nghiên cứu, phát triển chính sách, hoặc giáo dục và tư vấn đồng đẳng, hoặc có thể sự tham gia của trẻ em tại các hội nghị, hoặc trẻ em đóng vai trò đại diện trong các ban hoặc ủy ban. Các quyết định cá nhân trong gia đình, hoặc liên quan đến các dịch vụ giáo dục và y tế, cũng có thể được thực hiện theo hình thức tham gia hợp tác chứ không chỉ dừng ở mức độ tham vấn và có sự tham gia đầy đủ hơn của trẻ em trong các quá trình ra quyết định. Ví dụ, trẻ em có thể cùng với cha mẹ của mình quyết định về việc tiếp tục sử dụng một hình thức can thiệp y tế cụ thể nào đó hay không. Tham gia hợp tác tạo cơ hội cho trẻ em ra các quyết định chung với người lớn, giúp trẻ em có thể tác động đến cả quá trình lẫn kết quả của bất kỳ hoạt động cụ thể nào. Hộp dưới đây chia sẻ một ví dụ về sử dụng hình thức tham gia hợp tác để tăng cường bảo vệ trẻ em ở Pakistan.

HỢP TÁC VỚI TRẺ EM ĐỂ BẢO VỆ TRẺ EM TỐT HƠN³

Để ứng phó với dòng người tị nạn Afghanistan tiến vào Pakistan sau cuộc tấn công của Hoa Kỳ vào Afghanistan năm 2011, tổ chức Save the Children đã triển khai một sáng kiến nhằm tăng cường bảo vệ và đảm bảo an sinh cho trẻ em trong các trại tị nạn. Tổ chức này đã giới thiệu một quá trình được gọi là Suy ngẫm-Hành động nhằm tập trung các nhóm trẻ em và người lớn trong các trại để tìm hiểu về các mối quan tâm của trẻ em. Quá trình Suy ngẫm-Hành động được định nghĩa là "một quá trình học tập có sự tham gia được thiết kế để tạo điều kiện cho người tham gia phân tích biện chứng về môi trường sống, xem sự trao quyền là trung tâm của phát triển bền vững và công bằng ..."

Save the Children đã đào tạo và hỗ trợ liên tục cho một nhóm địa phương để thúc đẩy việc thành lập các nhóm Suy ngẫm-Hành động. Các nhóm này tạo điều kiện cho trẻ em thảo luận và giải quyết các vấn đề hiện các em đang đối mặt. Trẻ em khi tham gia đã chứng minh rằng các em có khả năng phân tích hoàn cảnh của chính mình, xác định các mối quan tâm và đề ra các chiến lược để giải quyết các vấn đề đó.

Trong vòng vài tháng, các em đã giành được sự tin tưởng của các cơ quan quản lý và cứu trợ trại tị nạn và khiến chính các em trở thành những đối tác quan trọng trong công tác quản lý trại và các em được họp bàn cùng với họ mỗi 2 tháng một lần để trình bày mối quan tâm của mình. Các vấn đề được nêu ra bao gồm giáo dục, tình trạng căng thẳng, bệnh tật, thiếu nước, sử dụng ma túy và kết hôn sớm. Trại tị nạn và các quản trị viên cứu trợ đã có các hành động phản hồi bao gồm cải thiện cơ sở vật chất trường học, thay đổi hành vi của giáo viên, kiểm tra nhằm hạn chế trừng phạt thân thể và tinh thần, nâng cao nhận thức về hôn nhân trẻ em và bạo lực liên quan đến giới, cải thiện khả năng tiếp cận điều kiện vệ sinh và nguồn nước.

Quá trình hợp tác này được Save the Children khởi xướng nhưng sự hỗ trợ của ban quản lý trại đã giúp trẻ em thực hiện quyền của mình để cải thiện điều kiện sống. Thay vì tạo ra một diễn đàn tham vấn để tìm hiểu xem trẻ em cần gì và sau đó hành động để giải quyết những vấn đề đó, họ đã phối hợp với trẻ em để giúp các em đóng vai trò tích cực trong việc giải quyết các vấn đề của chính bản thân các em.

Quá trình tham vấn – chẳng hạn như một dự án nghiên cứu với trẻ em - có thể trở thành một quá trình hợp tác bằng cách:

- Giúp trẻ em xác định các câu hỏi phù hợp
- Giúp trẻ em có cơ hội phát triển phương pháp nghiên cứu
- Để trẻ em đảm nhận vai trò của các nhà nghiên cứu
- Để trẻ em tham gia vào các buổi thảo luận về các kết quả nghiên cứu, diễn giải số liệu nghiên cứu và các đề xuất nghiên cứu trong tương lai

TRẺ EM THAM GIA NGHIÊN CỨU CỦA LIÊN HIỆP QUỐC VỀ BẠO HÀNH TRẺ EM: HƠN CẢ SỰ THAM VẤN⁴

Để chuẩn bị cho nghiên cứu của Liên hiệp quốc, việc tham vấn với nhiều bên liên quan khác nhau bao gồm cả trẻ em ở mọi nơi trên thế giới đã được xem như một thỏa thuận giữa các quốc gia. Tuy nhiên, quá trình này không chỉ là thực hiện cam kết lắng nghe những gì trẻ em nói. Thay vào đó, trẻ em có thể đảm nhận nhiều vai trò như cố vấn, ghi chép tài liệu, nhà vận động, người phản hồi, nhà nghiên cứu và thúc đẩy viên, cũng như tham gia tích cực trong các cuộc tham vấn ở cấp quốc gia, khu vực và toàn cầu.

Trẻ em và thanh thiếu niên đã tham gia vào nhiều sáng kiến, hoạt động và sự kiện mang tính quốc gia và khu vực liên quan đến nghiên cứu này. Trẻ em cũng là những người tham gia tích cực trong việc phát triển các nghiên cứu tình huống, các ấn phẩm thân thiện với trẻ em và tài liệu hóa các ý kiến của trẻ em. Ở mỗi cấp, trẻ em đưa ra các khuyến nghị rõ ràng về cách ngăn chặn bạo lực và nói về những hành động mà trẻ em đang thực hiện để chấm dứt tình trạng bạo lực. Báo cáo cuối cùng của nghiên cứu đã nêu bật các kiến nghị của trẻ em trên toàn thế giới.

Bằng cách làm này, nghiên cứu đã vượt khỏi phạm vi của một quá trình tham vấn và trở thành một quá trình hợp tác mà trong đó trẻ em làm việc với người lớn và đóng vai trò tích cực trong việc hoàn thành báo cáo và các kết quả nghiên cứu.

c) **Tham gia do trẻ em lãnh đạo** là khi trẻ em có không gian và cơ hội để kiến tạo các hoạt động của riêng mình và thực hiện công tác tuyên truyền vận động. Thay vì đưa ra các phản hồi đối với các ý tưởng hoặc dự án do người lớn khởi xướng, trẻ em tự xây dựng các nhóm hoặc tổ chức của riêng họ để thông qua đó xác định các vấn đề quan trọng nhất mà các em muốn hành động để giải quyết.

Tham gia do trẻ em lãnh đạo có những đặc điểm sau:

- Trẻ em tập hợp nhau lại để cùng nhau tổ chức các hoạt động riêng
- Trẻ em xác định các vấn đề mà chính họ quan tâm
- Người lớn đóng vai trò là thúc đẩy viên hơn là người lãnh đạo
- Trẻ em là người kiểm soát quá trình.

Trẻ em có thể bắt đầu hành động bằng cách thành lập và quản lý các nhóm hoặc tổ chức riêng của mình với các mục đích khác nhau, ví dụ như tuyên truyền vận động, nâng cao nhận thức, bảo vệ trẻ em, tác động đến chính sách công hoặc đóng góp vào việc phát triển cộng đồng (xem hộp bên dưới về một ví dụ trẻ em tự điều hành một hội đồng của riêng mình ở Tamil Nadu, Ấn Độ). Vai trò của người lớn trong quá trình tham gia do trẻ em lãnh đạo là thúc đẩy viên để giúp các em theo đuổi mục tiêu của các em thông qua việc cung cấp thông tin, tư vấn và hỗ trợ. Ngoài ra, trẻ em cũng có thể khởi xướng với tư cách cá nhân - ví dụ, trong việc lựa chọn trường học, tìm kiếm tư vấn y tế, thúc đẩy việc thực hiện các quyền của các em thông qua tòa án, hoặc sử dụng các cơ chế khiếu nại.

TRẺ EM ĐIỀU HÀNH HỘI ĐỒNG RIÊNG Ở TAMIL NADU, ẤN ĐỘ⁵

Hơn 10.000 hội đồng của trẻ em được thành lập theo cấp khu dân cư ở Tamil Nadu, Ấn Độ. Khoảng 30 gia đình sống ở từng khu vực lân cận tập hợp nhau lại để thành lập một Hội đồng khu dân cư. Trẻ em của những gia đình này thì thành lập hội đồng khu dân cư của trẻ em. Tất cả những em này (từ 6 đến 18 tuổi) tự động đều là thành viên của hội đồng này và không có trẻ em nào bị từ chối tư cách thành viên.

Các hội đồng khu dân cư của trẻ em đều có quyền quản lý, bởi các em chính là chủ nhân của các khu dân cư này. Trẻ em tham gia vào hội đồng hoạt động có tổ chức và được trao quyền. Các hội đồng như vậy là những tổ chức hoạt động trên nền tảng có sự tham gia, bền vững, dựa vào cấp cơ sở, được liên kết chặt chẽ và do trẻ em lãnh đạo. Các hội đồng này có chức năng thường xuyên phản hồi các nhu cầu của trẻ em địa phương, đặc biệt là trẻ em có hoàn cảnh khó khăn nhất.

Mỗi hội đồng có các vị bộ trưởng là trẻ em về các lĩnh vực như y tế, vệ sinh, môi trường, nhân quyền, quyền trẻ em, khuyết tật, giáo dục, hòa bình, tư pháp, nông nghiệp bền vững, xóa đói giảm nghèo, biến đổi khí hậu và bất kỳ lĩnh vực nào khác có ảnh hưởng đến cuộc sống của trẻ em. Tất cả các quyết định của hội đồng đều được theo dõi và giám sát để đánh giá tiến độ thực hiện.

Mục tiêu của hội đồng nhằm tạo cơ hội cho trẻ em:

- Nói lên tiếng nói của mình và được lắng nghe
- Tạo ra một phong trào riêng để đấu tranh cho quyền lợi của trẻ em
- Trở thành những công dân năng động và có trách nhiệm thúc đẩy bảo vệ quyền và an toàn trẻ em
- Tham gia vào công tác quản lý
- Được tham gia vào việc giải quyết vấn đề.

Hội đồng tạo cơ hội cho trẻ em chịu trách nhiệm về hành động của mình, trở nên có kỷ luật, có động lực, tự tin, trau dồi kỹ năng và phát triển tài năng. Các em đã thành công khi giảm số lượng học sinh bỏ học, thuyết phục các quận địa phương nâng cấp hệ thống đèn đường, đưa nước sạch đến các ngôi làng, giảm tỷ lệ kết hôn sớm ở trẻ em và bảo vệ trẻ em khỏi các hình thức lao động trẻ em có tính bóc lột và độc hại.

Một em gái ở một khu ổ chuột ở Phnom Penh, Campuchia, đang tập hợp các trẻ em địa phương lại để chia sẻ kiến thức về chăm sóc sức khỏe, hiểm họa ma túy và các nguy cơ bị lạm dụng.

TRẺ EM NÀO ĐƯỢC THAM GIA?

Bạn cũng cần phải tìm hiểu xem trẻ em nào đang tham gia vào chương trình. Một số chương trình cần có sự tham gia rộng rãi của nhiều thành phần trẻ em, trong trường hợp đó bạn cần phải suy nghĩ xem liệu chương trình có thành công trong việc tiếp cận tất cả các nhóm trẻ em đáng lẽ phải được tham gia hay không. Thường thì các chương trình có sự tham gia có xu hướng chỉ huy động sự tham gia của những em dễ tiếp cận nhất - đó là các em có đi học, những em có khả năng và được giáo dục tốt hơn. Tuy nhiên, Công ước Liên hiệp quốc về Quyền trẻ em yêu cầu rằng mọi trẻ em đều có quyền bình đẳng, bao gồm cả quyền tham gia. Do đó, chương trình cần phải cố gắng tiếp cận với những em, cả gái lẫn trai, được xem là khó huy động tham gia hơn cho dù vì bất cứ lý do nào.

Một số chương trình sẽ được thiết kế phù hợp cho các nhóm cụ thể - ví dụ, trẻ nhỏ, trẻ em đi làm, hoặc trẻ em khuyết tật. Trong những trường hợp này, bạn sẽ cần suy nghĩ xem liệu chương trình đã cố gắng hết mức để huy động tối đa số trẻ em từ các nhóm này tham gia hay chưa. Như vậy, nếu một chương trình có mục tiêu hướng đến trẻ em khuyết tật, liệu chương trình đó có sự tham gia của trẻ em với các loại khuyết tật khác nhau, gồm cả những em có khuyết tật nặng không? Nhóm có bao gồm cả trẻ em gái và trẻ em trai không? Nhóm có bao gồm trẻ em khuyết tật từ các cộng đồng dân tộc thiểu số trong khu vực không?

Sau khi đã xác định được trẻ em nào là nhóm mục tiêu chính của chương trình, bạn có thể xác định trẻ em nào bị loại trừ khỏi các hoạt động tham gia. Điều này sẽ giúp bạn bắt đầu đưa ra những biện pháp cần thiết để huy động các trẻ em khó tiếp cận tham gia vào chương trình.

Nhiều nhóm trẻ em khác nhau có thể bị loại khỏi các hoạt động tham gia, như được mô tả dưới đây.

- **Trẻ em gái** - ở nhiều xã hội, trẻ em gái phải chịu áp lực về thời gian rất cao, điều này khiến các em không có đủ thời gian để tham gia vào các hoạt động của các TCPCP hoặc các hoạt động nào khác ở bên ngoài. Trẻ em gái được xem người giúp cha mẹ làm nhiều công việc nhà và chăm sóc em nhỏ. Cha mẹ các em cũng có thể lo sợ rằng con gái của họ gặp rủi ro nếu như các em tham gia vào hoạt động của TCPCP hoặc các hoạt động khác. Trẻ em gái cũng ít có khả năng đến trường hơn trẻ em trai, đặc biệt là ở cấp trung học. Tuy nhiên, một số nghiên cứu cho thấy rằng nhiều trẻ em gái lại tích cực hơn trong việc tham gia vào các tổ chức của trẻ em, như câu lạc bộ trẻ em hoặc các nhóm khác, so với trẻ em trai. Điều quan trọng là cần giám sát và khuyến khích sự tham gia của cả trẻ em gái và trẻ em trai trong các hoạt động.

- **Trẻ em khuyết tật** - trên toàn cầu có rất nhiều trẻ em khuyết tật không được đi học và được giữ hoặc giấu kín trong nhà. Các em chịu sự phân biệt sâu sắc dưới nhiều hình thức và thường bị bắt nạt và không được tham gia học tập, sinh hoạt cộng đồng, vui chơi và giải trí với các bạn đồng lứa.
- **Trẻ em nghèo, trẻ em thuộc tầng lớp thấp và trẻ em dân tộc thiểu số** - những nhóm trẻ em này, do chịu thiệt thòi về mặt xã hội và kinh tế, thường không tiếp cận được các chương trình của các TCPCP hoặc các sáng kiến dựa vào cộng đồng khác.
- **Trẻ em không đi học** - một số chương trình hỗ trợ sự tham gia của trẻ em thông qua các dự án dựa vào trường học và do đó, những dự án này, với tính chất như vậy, sẽ không tiếp cận nhóm trẻ em không đi học, kể cả trẻ em phải lao động.
- **Trẻ em nhỏ tuổi** - nhiều chương trình tập trung vào những trẻ em lớn hơn hoặc thanh thiếu niên. Nhưng ngay cả trẻ em nhỏ tuổi cũng có khả năng tham gia vào các cuộc thảo luận về các vấn đề ảnh hưởng đến các em, cũng như có các quan điểm và suy nghĩ cần phải được chú ý.
- **Thanh thiếu niên đồng tính nam, đồng tính nữ hoặc chuyển giới** - nhiều thanh thiếu niên bị phân biệt đối xử hoặc bị cộng đồng tẩy chay bởi tính dục của các em.

ĐÁNH GIÁ MỨC ĐỘ THAM GIA CỦA TRẺ EM Ở MỖI GIAI ĐOẠN CỦA VÒNG ĐỜI CHƯƠNG TRÌNH

Sau khi đã xem xét tất cả các giai đoạn của chương trình và hiểu được ba mức độ tham gia của trẻ em, bạn có thể bắt đầu đánh giá để biết mức độ tham gia nào mô tả tốt nhất cách mà trẻ tham gia chương trình của bạn ở mỗi giai đoạn.

1 Xác định vấn đề (phân tích tình hình)

Bạn có thể đánh giá xem quá trình này là:

- **Tham vấn:** trẻ em được yêu cầu đưa ra quan điểm của mình, nhưng quá trình thiết kế và thu thập thông tin cũng như phân tích chỉ do người lớn thực hiện
- **Hợp tác:** trẻ em được mời đóng góp vào quá trình thiết kế phương pháp phân tích và quan điểm của trẻ em được thể hiện trong cả quá trình thu thập và phân tích dữ liệu
- **Do trẻ em lãnh đạo:** trẻ em thực hiện nghiên cứu riêng của mình với các trẻ em khác để xác định các vấn đề quan tâm.

2 Xác định những việc cần làm để giải quyết vấn đề (lập kế hoạch)

Bạn có thể đánh giá xem quá trình này là:

- **Tham vấn:** việc lập kế hoạch có lưu ý các vấn đề mà trẻ em nêu ra trong việc xác định các vấn đề chính
- **Hợp tác:** trẻ em tham gia đóng góp ý tưởng về việc cần xây dựng các chương trình nào và làm thế nào để các chương trình này đem lại sự thay đổi
- **Do trẻ em lãnh đạo:** trẻ em có thể xác định và quyết định những chương trình nào các em muốn diễn ra hoặc xây dựng, hoặc các vấn đề mà các em muốn vận động để tạo ra thay đổi.

3 Hành động (thực hiện)

Bạn có thể đánh giá xem quá trình này là:

- **Tham vấn:** trẻ được mời tham gia
- **Hợp tác:** trẻ em làm việc với người lớn và tham gia vào việc thực hiện chương trình - ví dụ, phản ánh những gì mà chương trình đang mong muốn đạt được và tham gia vào các hoạt động của chương trình
- **Do trẻ em lãnh đạo:** trẻ em tổ chức và quản lý chương trình và hoàn toàn chịu trách nhiệm về việc thực hiện chương trình.

4 Đánh giá việc thực hiện (GS&ĐG)

Bạn có thể đánh giá xem quá trình này là:

- **Tham vấn:** trẻ em được tham vấn về việc liệu chương trình có thành công trong việc đạt được các mục tiêu hay không
- **Hợp tác:** trẻ em cộng tác với người lớn để phát triển các tiêu chí đánh giá chương trình và trẻ em được tham vấn về việc liệu chương trình có thành công trong việc đạt được các mục tiêu hay không
- **Do trẻ em lãnh đạo:** trẻ em xác định những gì cần được đánh giá, đồng thời thực hiện việc đánh giá chương trình với sự hỗ trợ của người lớn.

5 Hành động dựa trên kết quả đánh giá (thông tin và phản hồi)

Bạn có thể đánh giá xem quá trình này là:

- **Tham vấn:** trẻ em được mời đưa ra đề xuất về cách thức phản hồi dựa trên những kết quả đánh giá
- **Hợp tác:** người lớn và trẻ em cùng tham gia thảo luận chung các hàm ý của quá trình đánh giá và tìm cách sử dụng kết quả đánh giá vào việc lập các chương trình trong tương lai.
- **Do trẻ em lãnh đạo:** trẻ em suy ngẫm về các kết quả và đưa ra các đề xuất dựa trên các hàm ý từ kết quả đánh giá và sau đó chia sẻ với người lớn.

Trẻ em xem buổi biểu diễn của các bạn học sinh tại một trường học ở El Oro, Ecuador.

BẢNG ĐÁNH GIÁ PHẠM VI THAM GIA CỦA TRẺ EM TRONG CHƯƠNG TRÌNH

Tập 5 đưa ra các ví dụ về các hoạt động chung mà bạn có thể sử dụng để thu thập thông tin. Quyển 5 cũng giới thiệu các công cụ hữu ích để thu thập dữ liệu về phạm vi tham gia của trẻ em bao gồm:

- Phân tích đường bước chân
- Lập bản đồ trực quan vòng đời chương trình có sự tham gia
- Đánh giá theo mô hình “H”
- Phân tích vòng tròn tham gia

Dưới đây là hai bảng đánh giá phạm vi sự tham gia của trẻ em. Bạn có thể làm việc với các bên liên quan khác nhau, bao gồm trẻ em, để điền đủ thông tin vào các bảng này. Bảng đầu tiên giúp bạn xác định mức độ tham gia nào phản ánh tốt nhất tính chất sự tham gia của trẻ em vào chương trình của bạn ở từng giai đoạn của chu kỳ chương trình. Bảng thứ hai giúp xác định trẻ em nào đã tham gia, cũng trong từng giai đoạn chương trình. Bạn nên tìm hiểu làm thế nào và tại sao trẻ em lại tham gia vào thời điểm đó và tham gia ở mức độ đó. Khi hoàn thành các bảng này, bạn sẽ đánh giá xem liệu có thể để trẻ em tham gia ở các giai đoạn sớm hơn trong các hoạt động tiếp theo hay không và tham gia với mức độ cao hơn trong quá trình ra quyết định và tác động trong toàn bộ quá trình.

Khi điền thông tin trong các bảng, bạn nên lưu ý những điểm quan trọng sau đây:

- Cả ba cấp độ tham gia đều là các cách thức tiếp cận hợp lý và phù hợp, tùy thuộc vào mục tiêu của chương trình và bối cảnh thực hiện chương trình. Các mức độ tham gia khác nhau và các giai đoạn tham gia khác nhau có thể phù hợp với các hoạt động khác nhau. Ví dụ: nghiên cứu do người lớn thiết kế và quản lý có sự tham gia của trẻ em với vai trò là người trả lời là hoàn toàn hợp lý, miễn là nghiên cứu tuân thủ các chuẩn mực đạo đức và chất lượng phù hợp (xem trang 4-5).
- Không nên giả định rằng tất cả các chương trình đều nhắm đến mục đích có sự tham gia xuyên suốt của trẻ em hoặc hoạt động do trẻ em khởi xướng là một mục tiêu chung cho tất cả các chương trình. Không phải tất cả trẻ em đều muốn tham gia vào các sáng kiến do trẻ em lãnh đạo. Các em có thể thích tham gia trên cơ sở hợp tác với người lớn. Điều quan trọng là cần đảm bảo trẻ em có sự tham gia tối ưu và phù hợp trong bất kỳ quá trình hoặc hoạt động nào.
- Một chương trình không nhất thiết chỉ dừng lại ở một cấp độ tham gia. Các cấp độ tham gia khác nhau có các mối quan hệ năng động và giao thoa với nhau. Một chương trình có thể bắt đầu là một quá trình tham vấn, sau đó chuyển sang hợp tác và cuối cùng tạo nên không gian cho trẻ em khởi xướng chương trình của riêng họ khi các em đã có được sự tự tin và kỹ năng. Ví dụ, chính quyền địa phương có thể quyết định tham vấn ý kiến trẻ em về các khía cạnh chính sách và lập kế hoạch. Khi trẻ em trở nên quen thuộc hơn với các quy trình quản lý nhà nước, các em có thể tìm cách thành lập tổ chức hoặc hội đồng địa phương của các em để thông qua đó các em sử dụng cách thức tiếp cận chủ động và mang tính đại diện hơn nhằm khiến các vấn đề mình quan tâm có được sự chú ý của các chính trị gia.

TRẺ EM BẮT ĐẦU THAM GIA KHI NÀO VÀ Ở MỨC ĐỘ NÀO?

	Trẻ em không tham gia 	Trẻ em được tham vấn 	Trẻ em hợp tác 	Trẻ em lãnh đạo
Xác định vấn đề (phân tích tình hình)		Trẻ em được yêu cầu trình bày quan điểm của các em	Trẻ em được yêu cầu đóng góp vào quá trình tìm hiểu các vấn đề mà các em đối diện trong cuộc sống	Trẻ em thực hiện nghiên cứu riêng với các trẻ em khác để xác định vấn đề quan tâm
Quyết định cần làm gì (lập kế hoạch)		Việc lập kế hoạch có lưu ý các vấn đề mà trẻ em nêu ra	Trẻ em tham gia quyết định chương trình gì cần ưu tiên và phát triển	Trẻ em tự quyết định các vấn đề mà các em muốn làm
Hành động (thực hiện)		Trẻ em được mời tham gia vào chương trình	Trẻ em làm việc với người lớn để thiết kế và thực hiện chương trình	Trẻ em tổ chức và quản lý chương trình và chịu hoàn toàn trách nhiệm cho việc thực hiện đó.
Đánh giá việc thực hiện (GS&ĐG)		Trẻ em được tham khảo ý kiến xem theo các em liệu chương trình có đạt được các mục tiêu theo kế hoạch không	Trẻ em làm việc với người lớn để quyết định cách thức đánh giá chương trình	Trẻ em quyết định cái gì cần được đánh giá và thực hiện đánh giá chương trình với sự hỗ trợ của người lớn
Hành động dựa trên kết quả đánh giá (thông tin và phản hồi)		Trẻ em được mời đưa ra các đề xuất để phản hồi lại các kết quả đánh giá	Người lớn tham gia cùng trẻ em trong cuộc thảo luận chung về các hàm ý của kết quả đánh giá và tìm cách thức đưa những hàm ý vào việc lập chương trình trong tương lai	Trẻ em phản ánh các kết quả đánh giá và đưa ra các đề xuất đối với các hàm ý và sau đó chia sẻ với người lớn

TRẺ EM NÀO ĐƯỢC THAM GIA VÀ SỐ LƯỢNG BAO NHIÊU?

- Xác định trẻ em nào đang hoặc đã tham gia vào một sáng kiến
- Xác định mức độ mà các em đang hoặc đã tham gia
- Ghi lại số lượng của mỗi nhóm trong bảng sau

Lưu ý: đề mục của các cột bên dưới chỉ mang tính gợi ý. Bạn cần thêm các tiêu đề thích hợp sau khi đã thực hiện việc phân tích nhóm trẻ em nào được chương trình hướng đến để huy động tham gia.

	Độ tuổi	Tỷ lệ giữa trẻ em gái và trẻ em trai	Tổng số trẻ em tham gia	Số trẻ em khuyết tật	Số trẻ em không đi học	Các nhóm trẻ em bị thiệt thòi khác
Xác định vấn đề						
Lập kế hoạch hành động						
Hành động						
Đánh giá việc thực hiện						
Hành động dựa trên kết quả đánh giá						

Trẻ em xem kịch về bạo hành tình dục do các thành viên trong câu lạc bộ trẻ em ở Nam Kivu, Cộng hòa dân chủ Công-gô biểu diễn.

2 CHẤT LƯỢNG SỰ THAM GIA CỦA TRẺ EM

Hiện nay, ngày càng có nhiều người đồng thuận hơn về việc cần phải đạt các tiêu chuẩn chất lượng đối với sự tham gia có ý nghĩa và hiệu quả của trẻ em. Các chương trình, ở mức tối thiểu nhất, phải đảm bảo sự an toàn, tôn trọng và không phân biệt đối xử. Những yêu cầu này, được mô tả bên dưới, đã được quy định chi tiết trong Bình luận chung về Điều 12 do Ủy ban về Quyền trẻ em⁶ xây dựng.

Tuy nhiên, phải công nhận rằng sẽ có nhiều trường hợp rất khó đạt được đầy đủ các yêu cầu này - ví dụ, trong trường hợp khẩn cấp và các tình huống sau xung đột, hoặc ở những nơi chính phủ đặc biệt chuyên chế. Do đó, các yêu cầu này được xem như là mục tiêu mà mỗi chương trình cần hướng đến, tuy vậy cần chấp nhận rằng không phải tất cả các yêu cầu này có thể được đáp ứng ngay từ đầu hoặc thậm chí ngay khi chương trình kết thúc.

CÁC YÊU CẦU CƠ BẢN ĐỐI VỚI SỰ THAM GIA CÓ CHẤT LƯỢNG CỦA TRẺ EM

Việc giám sát và đánh giá xem mức độ tuân thủ của các hoạt động tham gia được chương trình thực hiện so với 09 yêu cầu (tiêu chuẩn) cơ bản về thực hành đạo đức và hiệu quả như thế nào là rất quan trọng. Dưới đây, chúng tôi giới thiệu khái quát các yêu cầu cơ bản đó và đề xuất một số quy chuẩn mà bạn có thể dùng làm căn cứ để đánh giá xem các yêu cầu có được đáp ứng hay không.

YÊU CẦU 1: THAM GIA PHẢI MINH BẠCH VÀ ĐẦY ĐỦ THÔNG TIN

Trẻ em phải được cung cấp thông tin về quyền tham gia theo hình thức dễ tiếp cận và thân thiện với trẻ em. Thông tin phải bao gồm cách thức các em sẽ tham gia, tại sao các em được trao cơ hội tham gia, phạm vi tham gia và các tác động tiềm ẩn mà sự tham gia có thể mang lại.

Cụ thể, điều đó có nghĩa là:

- Sự tham gia của trẻ em có mục đích rõ ràng
- Trẻ em hiểu về mức độ ảnh hưởng của họ trong quá trình ra quyết định
- Vai trò và trách nhiệm của các bên tham gia là rõ ràng và được hiểu rõ
- Trẻ em đồng ý với các mục đích và mục tiêu gắn liền với sự tham gia của các em.

YÊU CẦU 2: THAM GIA PHẢI TỰ NGUYỆN

Trẻ em có quyền lựa chọn tham gia hoặc không tham gia và có thể rút khỏi các hoạt động bất cứ lúc nào. Trẻ em không bị ép buộc tham gia hoặc ép buộc thể hiện quan điểm.

Cụ thể, điều đó có nghĩa là:

- Trẻ em có thời gian để suy nghĩ có nên tham gia hay không và quyền thông báo chính thức về việc đồng thuận tham gia
- Trẻ em biết rằng mình có quyền chấm dứt việc tham gia và có thể làm như vậy bất cứ lúc nào các em muốn
- Các nghĩa vụ khác của trẻ em (ví dụ, công việc và trường học) được tôn trọng và hỗ trợ.

YÊU CẦU 3: THAM GIA PHẢI ĐƯỢC TÔN TRỌNG

Trẻ em cần được đối xử tôn trọng và được tạo cơ hội để tự do thể hiện quan điểm của mình và khởi xướng các ý tưởng. Các cán bộ chương trình cũng cần tôn trọng và tìm hiểu hoàn cảnh gia đình, trường học và bối cảnh văn hóa cuộc sống của các em.

Cụ thể, điều đó có nghĩa là:

- Trẻ em có thể tự do thể hiện quan điểm của mình và được đối xử tôn trọng
- Khi trẻ em được chọn làm đại diện, quá trình tuyển chọn được dựa trên các nguyên tắc dân chủ và đảm bảo sự tham gia bình đẳng và đầy đủ
- Cách thức làm việc cần giúp xây dựng lòng tự trọng và sự tự tin, giúp trẻ em cảm thấy rằng các em có kinh nghiệm và quan điểm phù hợp để đóng góp ý kiến
- Nhân viên chương trình nên khuyến khích tất cả người lớn tham gia vào chương trình phải tôn trọng trẻ em vào mọi thời điểm.

YÊU CẦU 4: THAM GIA PHẢI PHÙ HỢP

Sự tham gia cần căn cứ vào kiến thức của chính trẻ em và cần tập trung vào các vấn đề có liên quan đến cuộc sống của các em và bối cảnh địa phương.

Cụ thể, điều đó có nghĩa là:

- Các hoạt động mà trẻ em tham gia cần thực sự phù hợp với kinh nghiệm, kiến thức và khả năng của các em
- Các cách thức tiếp cận và phương pháp tham gia cần dựa trên kiến thức và thực tiễn địa phương
- Trẻ em tham gia vào việc thiết lập các tiêu chí lựa chọn tham gia và đại diện tham gia
- Trẻ em tham gia theo các cách phù hợp với khả năng và sở thích của các em, với cấp độ và tần suất thích hợp.

YÊU CẦU 5: THAM GIA PHẢI THÂN THIỆN VỚI TRẺ EM

Các cách thức tiếp cận thân thiện với trẻ em cần được áp dụng để đảm bảo rằng trẻ em được chuẩn bị kỹ càng để tham gia và có thể đóng góp có ý nghĩa cho các hoạt động. Các cách thức tiếp cận và phương pháp tham gia phải được thiết kế hoặc điều chỉnh dựa trên độ tuổi và khả năng của các em.

Cụ thể, điều đó có nghĩa là:

- Cần chuẩn bị thời gian và nguồn lực để đảm bảo sự tham gia có chất lượng và trẻ em được hỗ trợ đầy đủ để chuẩn bị cho quá trình tham gia
- Phương pháp tham gia được phát triển với sự cộng tác hoặc tham vấn với trẻ em
- Người lớn có khả năng hỗ trợ và áp dụng các cách thức tiếp cận và cách thức làm việc thân thiện với trẻ em.
- Địa điểm hội họp và triển khai hoạt động phải có tính thân thiện với trẻ em và dễ tiếp cận đối với trẻ em khuyết tật và các nhóm thiểu số khác

Trẻ em được cung cấp thông tin với nội dung và hình thức thân thiện, dễ hiểu.

YÊU CẦU 6: THAM GIA PHẢI BÌNH ĐẲNG VÀ TOÀN DIỆN

Sự tham gia của trẻ em phải tạo cơ hội cho trẻ em bị thiệt thòi được tham gia và phải khắc phục các vấn đề phân biệt đối xử đang tồn tại. Nhân viên chương trình cần có sự nhạy cảm với văn hóa của tất cả trẻ em tham gia trong các hoạt động.

Cụ thể, điều đó có nghĩa là:

- Trẻ em không bị phân biệt đối xử bất kể độ tuổi, chủng tộc, màu da, giới tính, ngôn ngữ, tôn giáo, quan điểm chính trị hoặc khác biệt về quan điểm, nguồn gốc quốc gia, dân tộc hoặc xã hội, tài sản sở hữu, khuyết tật, nơi sinh hoặc tình trạng khác
- Các hoạt động tham gia nhắm đến việc có sự tham gia của trẻ em từ tất cả các hoàn cảnh khác nhau, tức mọi trẻ em trong cộng đồng địa phương đều được tiếp cận
- Các hoạt động tham gia phải đủ linh hoạt để đáp ứng nhu cầu, kỳ vọng và điều kiện của các nhóm trẻ em khác nhau
- Độ tuổi, giới tính và khả năng của trẻ em cũng như các yếu tố đa dạng khác cần được quan tâm
- Các hoạt động tham gia khắc phục các hình thức phân biệt đối xử hiện đang diễn ra.

YÊU CẦU 7: THAM GIA KHI NGƯỜI LỚN ĐÃ ĐƯỢC TẬP HUẤN

Nhân viên chương trình phải có kiến thức và năng lực để thúc đẩy sự tham gia có ý nghĩa của trẻ em. Điều này cần có sự đào tạo và chuẩn bị trước khi trẻ tham gia vào các hoạt động, cũng như cần có sự hỗ trợ liên tục theo yêu cầu.

Cụ thể, điều đó có nghĩa là:

- Tất cả nhân viên và người quản lý chương trình đều phải nhạy cảm với sự tham gia của trẻ em, hiểu tầm quan trọng của sự tham gia và nắm rõ cam kết của tổ chức của bạn đối với sự tham gia của trẻ em
- Nhân viên chương trình được đào tạo phù hợp, được trang bị công cụ và các cơ hội khác để học hỏi cách áp dụng thực hành có sự tham gia
- Nhân viên chương trình được hỗ trợ và được giám sát một cách hiệu quả; thực hành về sự tham gia của nhân viên được đánh giá
- Nhân viên chương trình có thể thể hiện bất kỳ ý kiến hoặc sự lo lắng nào liên quan đến sự tham gia của trẻ em với hy vọng rằng những điều này sẽ được giải quyết mang tính xây dựng
- Kỹ năng hoặc chuyên môn kỹ thuật cụ thể của nhân viên được hình thành thông qua sự kết hợp giữa tuyển dụng, tuyển chọn, phát triển nhân viên và học hỏi từ thực hành tốt của người khác
- Quan hệ giữa các nhân viên và giữa nhân viên với quản lý tạo nên các chuẩn mực về hành vi ứng xử thích hợp, đối xử với nhau một cách tôn trọng và trung thực.

YÊU CẦU 8: THAM GIA PHẢI AN TOÀN VÀ PHÒNG TRÁNH RỦI RO

Người lớn khi làm việc với trẻ em có nghĩa vụ đảm bảo an toàn cho trẻ em, phải thực hiện mọi biện pháp để giảm thiểu rủi ro để trẻ em tránh bị lạm dụng, bóc lột hay bất kỳ hậu quả tiêu cực nào khác từ việc tham gia.

Cụ thể, điều đó có nghĩa là:

- Việc bảo vệ các quyền của trẻ em là điều quan trọng nhất, theo đó sự tham gia của trẻ em phải được lên kế hoạch kỹ lưỡng và có tổ chức
- Trẻ em tham gia vào các hoạt động cần nhận thức về quyền được đảm bảo an toàn khỏi bị lạm dụng và biết nơi tìm kiếm sự giúp đỡ khi cần
- Nhân viên có kỹ năng và hiểu biết tốt được ủy nhiệm để giải quyết và điều phối các vấn đề bảo vệ trẻ em trong suốt các quá trình có sự tham gia
- Các biện pháp bảo vệ được áp dụng để giảm thiểu rủi ro và ngăn ngừa tình trạng lạm dụng
- Nhân viên khi triển khai quá trình có sự tham gia có chiến lược bảo vệ trẻ em cụ thể cho từng giai đoạn. Chiến lược đó phải được thông tin đầy đủ đến các thành viên của tổ chức
- Nhân viên nhận biết rằng trách nhiệm pháp lý và chuẩn mực đạo đức của họ cần tuân thủ nguyên tắc thực hành của tổ chức và các chính sách bảo vệ trẻ em
- Quy trình bảo vệ trẻ em xác định được những rủi ro cụ thể mà một số trẻ em phải đối mặt và các khó khăn mà các em gặp phải khi tìm kiếm sự trợ giúp
- Nhân viên phải được trẻ chấp thuận mới có thể sử dụng các thông tin mà trẻ em cung cấp; các thông tin thuộc dạng riêng tư, bí mật của trẻ phải luôn được bảo vệ
- Quy trình khiếu nại được thiết lập và công bố một cách chính thức để tạo điều kiện cho trẻ em khi tham gia vào các hoạt động có sự tham gia có thể khiếu nại với các thông tin được bảo mật. Thông tin về quy trình được xây dựng bằng ngôn ngữ và hình thức phù hợp
- Không hình ảnh hoặc video nào (kể cả kỹ thuật số) của trẻ em được ghi lại hoặc xuất bản mà không có sự đồng ý trực tiếp của trẻ em hoặc người giám hộ về mục đích sử dụng cụ thể
- Trách nhiệm liên quan đến trách nhiệm pháp lý, an toàn, đi lại và y tế được phân công rõ ràng và được lên kế hoạch hiệu quả.

YÊU CẦU 9: THAM GIA PHẢI CÓ TRÁCH NHIỆM

Sau khi tham gia vào các hoạt động tham gia, trẻ em phải nhận được phản hồi và/hoặc có các hoạt động tiếp nối để giải thích rõ ràng các ý kiến, quan điểm của các em đã được hiểu và sử dụng như thế nào, các em đã tác động đến kết quả như thế nào và (nếu thích hợp) có những cơ hội nào để các em có thể tham gia vào các quy trình và hoạt động tiếp theo.

Cụ thể, điều này có nghĩa là:

- Trẻ em tham gia vào các hoạt động tham gia ở giai đoạn sớm nhất có thể
- Nhân viên chương trình và đối tác chịu trách nhiệm với trẻ em về các cam kết của họ
- Trẻ em được hỗ trợ tham gia vào các quá trình GS&DG
- Trẻ em được hỗ trợ chia sẻ kinh nghiệm tham gia với các nhóm đồng đẳng, cộng đồng địa phương và các tổ chức khác

- Trẻ em được nhận phản hồi nhanh chóng và rõ ràng về tác động và kết quả của sự tham gia của các em và các bước tiếp theo
- Phản hồi được cung cấp đến tất cả trẻ em tham gia
- Trẻ em được hỏi về sự hài lòng của các em đối với quy trình có sự tham gia và quan điểm của các em về cách thức cải thiện các quy trình đó
- Các thiếu sót, hạn chế xác định qua các đánh giá được ghi nhận và cam kết sử dụng các bài học kinh nghiệm để cải thiện các quy trình có sự tham gia trong tương lai được đưa ra.

PHƯƠNG PHÁP ĐÁNH GIÁ CHẤT LƯỢNG SỰ THAM GIA CỦA TRẺ EM

Tập 5 trình bày một hoạt động được gọi là “Chậu và đá”. Nó có thể được sử dụng với sự tham gia của trẻ em và người lớn để đánh giá xem các hoạt động tham gia mà trẻ em tham gia có đáp ứng 9 yêu cầu cơ bản được mô tả ở trên hay không.

Bảng dưới đây trình bày các tiêu chuẩn giúp bạn xác định mức độ đáp ứng các yêu cầu cơ bản của sự tham gia có ý nghĩa và phù hợp chuẩn mực đạo đức của các hoạt động tham gia của bạn. Việc hoàn thành bảng đánh giá sẽ giúp bạn có bức tranh rõ ràng về những gì cần phải cải thiện và làm thế nào để cải thiện. Điều quan trọng là bạn cần tiến hành quá trình phân tích này cùng với nhân viên và các trẻ em có liên quan, vì trẻ em có thể có quan điểm rất khác về sự tham gia của các em trong chương trình. Bạn cũng nên cân nhắc đến các vấn đề sau:

- Đảm bảo rằng bạn đã khuyến khích và hỗ trợ tích cực để giúp **TẤT CẢ** trẻ em tham gia cung cấp thông tin, chứ không chỉ với những trẻ em hoạt ngôn hoặc có khiếu ăn nói. Việc nắm bắt kinh nghiệm của các trẻ em khác nhau tham gia vào các hoạt động, bao gồm trẻ nhỏ, trẻ em khuyết tật và trẻ em gái và trẻ em trai đều rất quan trọng.
- Bạn có thể nhận thấy rằng việc hoàn thành tất cả các yêu cầu với tất cả trẻ em tham gia là quá tốn kém thời gian, hoặc trẻ em có thể cảm thấy không có hứng thú để làm. Nếu điều này xảy ra, bạn có thể chia trẻ em thành các nhóm nhỏ và để mỗi nhóm xem xét ba trong tổng số các yêu cầu. Các nhóm sau đó có thể họp chung lại và thảo luận các kết quả đánh giá của họ để xem những người tham gia khác có đồng ý hay không.
- Các tiêu chuẩn có thể được sử dụng để giúp trẻ em và các bên liên quan khác đánh giá xem từng yêu cầu cơ bản được đáp ứng ở mức độ nào. Tuy nhiên, có lẽ không hợp lý, đặc biệt là khi thực hiện quá trình đánh giá với trẻ em, khi mong đợi các em có thể đánh giá từng yêu cầu đó theo cá nhân từng người. Thay vào đó, bạn có thể sử dụng các tiêu chuẩn này như một hướng dẫn chung để giới thiệu các yêu cầu. Ví dụ, trong trường hợp *Yêu cầu 2, Tham gia phải tự nguyện*, thay vì mong đợi trẻ em cho điểm mỗi tiêu chuẩn riêng lẻ đối với yêu cầu này, bạn có thể giải thích bao quát về ý nghĩa của yêu cầu - rằng trẻ em đã chọn tham gia, rằng trẻ em không bị ép buộc và trẻ em biết các em có thể rút khỏi chương trình bất cứ lúc nào nếu các em muốn. Trên cơ sở giải thích đó, bạn có thể yêu cầu các em quyết định cột nào mô tả tốt nhất trải nghiệm về sự tham gia mà các em đã có.

TIÊU CHUẨN ĐÁNH GIÁ CÁC YÊU CẦU CƠ BẢN ĐỐI VỚI SỰ THAM GIA PHÙ HỢP CHUẨN MƯƠI ĐƯỢC

	Câu hỏi gợi ý khi sử dụng bảng này	Yêu cầu chưa được xem xét 	Nhận thức về yêu cầu nhưng không được phản ánh trong thực tế 	Nỗ lực thực hiện để đáp ứng yêu cầu nhưng không có quy trình hệ thống 	Yêu cầu được tất cả các nhân viên hiểu đầy đủ, thực hiện và giám sát
Yêu cầu 1: Tham gia phải minh bạch và có thông tin	Trẻ em có đủ thông tin về chương trình để đưa ra quyết định về việc các em nên tham gia và tham gia bằng cách nào hay không? Thông tin được chia sẻ với trẻ em bằng hình thức và ngôn ngữ thân thiện với trẻ em để giúp các em hiểu hay không? Vai trò và trách nhiệm của mọi người tham gia có được giải thích và hiểu rõ ràng hay không?				
Yêu cầu 2: Tham gia phải tự nguyện	Trẻ em tự nguyện tham gia hay không? Trẻ em được cung cấp đầy đủ thông tin và có thời gian để đưa ra quyết định về việc liệu các em có muốn tham gia hay không? Trẻ em có thể rút lui (ngừng tham gia) bất cứ lúc nào các em muốn hay không?				

TIÊU CHUẨN ĐÁNH GIÁ CÁC YÊU CẦU CƠ BẢN ĐỐI VỚI SỰ THAM GIA PHÙ HỢP ĐẠO ĐỨC

	Câu hỏi gợi ý khi sử dụng bảng này	Yêu cầu chưa được xem xét	Nhận thức về yêu cầu nhưng không được phản ánh trong thực tế	Nỗ lực thực hiện để đáp ứng yêu cầu nhưng không có quy trình hệ thống	Yêu cầu được tất cả các nhân viên hiểu đầy đủ, thực hiện và giám sát
Yêu cầu 3: Tham gia phải được tôn trọng	Các cam kết về thời gian của trẻ em (để học tập, làm việc, vui chơi, vv) có được tôn trọng và được cân nhắc hay không? Cách làm việc với trẻ em có xem xét các giá trị địa phương và thực hành văn hóa hay không? Có nhận được sự hỗ trợ từ những người lớn quan trọng trong cuộc sống của trẻ em (ví dụ, cha mẹ, người chăm sóc, giáo viên) để đảm bảo tham gia của trẻ em được tôn trọng hay không?				
Yêu cầu 4: Tham gia phải phù hợp	Các vấn đề đang được giải quyết có thực sự phù hợp với cuộc sống của trẻ em hay không? Trẻ có cảm thấy áp lực nào từ người lớn khi tham gia vào các hoạt động không phù hợp với các em hay không? Các hoạt động có phù hợp với khả năng và mối quan tâm của trẻ em hay không?				

TIÊU CHUẨN ĐÁNH GIÁ CÁC YÊU CẦU CƠ BẢN ĐỐI VỚI SỰ THAM GIA PHÙ HỢP ĐẠO ĐỨC

	Câu hỏi gợi ý khi sử dụng bảng này	Yêu cầu chưa được xem xét 	Nhận thức về yêu cầu nhưng không được phản ánh trong thực tế 	Nỗ lực thực hiện để đáp ứng yêu cầu nhưng không có quy trình hệ thống 	Yêu cầu được tất cả các nhân viên hiểu đầy đủ, thực hiện và giám sát
Yêu cầu 5: Tham gia phải thân thiện với trẻ em	Cách thức tiếp cận và phương pháp thân thiện với trẻ em có được sử dụng hay không? Cách làm việc có xây dựng sự tự tin cho trẻ em, giữa các trẻ em gái và trẻ em trai ở các độ tuổi và khả năng khác nhau hay không? Các địa điểm hợp thân thiện với trẻ em có được sử dụng hay không? Trẻ khuyết tật có tiếp cận được những địa điểm này hay không?				
Yêu cầu 6: Tham gia phải bình đẳng và đầy đủ	Trẻ em gái và trẻ em trai ở các độ tuổi và hoàn cảnh khác nhau có cơ hội tham gia hay không, bao gồm trẻ nhỏ, trẻ em khuyết tật, trẻ em thuộc các dân tộc khác nhau và các trẻ em bị thiệt thòi khác? Quá trình tham gia có bao trùm và không phân biệt đối xử hay không? Trẻ em có được khuyến khích giải quyết sự phân biệt đối xử thông qua sự tham gia của trẻ hay không?				

TIÊU CHUẨN ĐÁNH GIÁ CÁC YÊU CẦU CƠ BẢN ĐỐI VỚI SỰ THAM GIA PHÙ HỢP ĐẠO ĐỨC

	Câu hỏi gợi ý khi sử dụng bảng này	Yêu cầu chưa được xem xét 	Nhận thức về yêu cầu nhưng không được phản ánh trong thực tế 	Nỗ lực thực hiện để đáp ứng yêu cầu nhưng không có quy trình hệ thống 	Yêu cầu được tất cả các nhân viên hiểu đầy đủ, thực hiện và giám sát
Yêu cầu 7: Tham gia khi người lớn đã được tập huấn	Nhân viên có kỹ năng và kiến thức phù hợp để làm việc với trẻ em hay không? Nhân viên có tự tin để thúc đẩy sự tham gia của trẻ em hay không? Nhân viên có thể hỗ trợ hiệu quả sự tham gia của trẻ em trong cộng đồng hay không?				
Yêu cầu 8: Tham gia phải an toàn và phòng tránh rủi ro	Trẻ có cảm thấy an toàn khi tham gia hay không? Các rủi ro và cách thức đảm bảo an toàn của trẻ có được xác định hay không? Nếu các em cảm thấy không an toàn khi tham gia vào các hoạt động tham gia, các em có biết đi đâu để được giúp đỡ hay không?				
Yêu cầu 9: Tham gia phải có trách nhiệm	Trẻ em có được hỗ trợ tham gia vào các quá trình tiếp nối và đánh giá hay không? Người lớn nghiêm túc xem xét các quan điểm và đề xuất của trẻ em và hành động theo đề xuất của các em hoặc giải thích tại sao các đề xuất đó không được thực hiện hay không? Trẻ em có nhận được phản hồi từ người lớn về bất kỳ nhu cầu hỗ trợ được yêu cầu nào và các hoạt động tiếp nối khác không?				

3 KẾT QUẢ SỰ THAM GIA CỦA TRẺ EM

Bạn cũng cần đánh giá kết quả của sự tham gia của trẻ em - đối với trẻ em và thanh thiếu niên, gia đình, tổ chức hoặc nhóm hỗ trợ sự tham gia của trẻ em và về việc thực hiện quyền trẻ em rộng rãi hơn trong gia đình, cộng đồng địa phương, ở cấp chính quyền địa phương và trung ương. Hay nói cách khác – đã đạt được những gì?

Khi đánh giá các kết quả liên quan đến sự tham gia của trẻ em, bạn sẽ cần phải đối chiếu lại các mục tiêu ban đầu của chương trình. Ví dụ, một chương trình có sự tham gia có thể được thiết kế để nâng cao lòng tự trọng của trẻ em và xây dựng các kỹ năng và sự tự tin, có thể để giúp trẻ em đấu tranh sự thờ ơ hoặc vi phạm các quyền trẻ em. Hoặc chương trình có thể nhằm thay đổi luật hoặc chính sách để tăng cường bảo vệ trẻ em. Thực ra, chương trình có thể bao gồm tất cả những mục tiêu này và cả các mục tiêu khác. Các mục tiêu khác nhau này cần phải được làm rõ ngay từ đầu vì chúng sẽ ảnh hưởng đến các chỉ báo hoặc tiêu chuẩn được sử dụng để đo lường hiệu quả.

Trong phần này, chúng tôi mô tả các loại kết quả khác nhau mà bạn sẽ cần phải xem xét và giới thiệu một số tiêu chuẩn mà bạn có thể sử dụng khi đánh giá sự thay đổi, kết quả và hiệu quả. Các tiêu chuẩn đó chỉ mang tính minh họa và đã được phát triển để thúc đẩy các ý tưởng và đề xuất các kết quả khả thi. Xét trên tất cả các tiêu chuẩn, kết quả cần phải được đánh giá bởi tất cả những người tham gia có liên quan - trẻ em, phụ huynh, nhân viên và thành viên cộng đồng. Đánh giá của bạn cũng cần cố gắng trình bày các bằng chứng cụ thể về sự thay đổi, thay vì chỉ đơn thuần nói rằng một tác động nhất định nào đó đã đạt được - ví dụ, cần chứng minh lòng tự trọng của trẻ đã được nâng cao bằng cách nào và với tác động gì.

Bạn cần phải xem xét các vấn đề sau khi đánh giá kết quả:

- **Tầm quan trọng của việc thiết lập các mục tiêu và chỉ số được định nghĩa rõ ràng:** Chúng ta không thể đánh giá hiệu quả của chương trình ngoài việc ngay từ đầu chương trình đã xác định rõ ràng những gì mà chương trình hy vọng đạt được. Các mục tiêu rõ ràng và các chỉ báo làm căn cứ đánh giá tiến độ là nền tảng cơ bản của một quá trình GS&ĐG có ý nghĩa. (Xem [Quyển 4](#) để tìm hiểu về cách phát triển các mục tiêu và chỉ báo.)
- **Kết quả tiêu cực:** Sự tham gia đôi khi có thể dẫn đến một số kết quả tiêu cực cho trẻ em. Trẻ em có thể đối mặt với các phản ứng bất lợi - ví dụ, từ cha mẹ, giáo viên hoặc các nhà lãnh đạo tôn giáo trong cộng đồng. Các em có thể bị trả thù bởi các chính trị gia nhạy cảm với những lời chỉ trích; các phương tiện truyền thông có thể đưa các tin bài theo hướng tiêu cực hoặc phê phán các sáng kiến do trẻ em thực hiện; hoặc các em có thể đối mặt với sự chống đối dẫn đến các vi phạm nghiêm trọng hơn về quyền trẻ em. Điều quan trọng là phải nhận biết và ghi lại bất kỳ kết quả tiêu cực nào, bởi vì chỉ khi bắt đầu hiểu về những rủi ro mà trẻ em có thể gặp phải thì chúng ta mới có cơ sở để thực hiện các biện pháp bảo vệ và giảm thiểu hiệu quả, đồng thời làm việc cùng các em để giúp trẻ em đưa ra các lựa chọn và quyết định đúng đắn về các rủi ro đó.
- **Yếu tố cấu thành:** Bạn không thể luôn thiết lập được mối liên hệ rõ ràng giữa sự tham gia của trẻ em trong các hoạt động có sự tham gia với một kết quả nhất định nào đó. Có nhiều yếu tố góp phần tạo ra sự thay đổi. Ví dụ: trẻ em tham gia một chiến dịch dài 2 năm nhằm nỗ lực giảm thiểu trường phạt thể chất và tinh thần trong trường học. Trong thời gian của chiến dịch, nhiều yếu tố khác (mà trẻ không kiểm soát được) có thể ảnh hưởng đến hành vi của giáo viên - chẳng hạn như luật mới, thay đổi chương trình đào tạo giáo viên, mức độ thông tin truyền thông phản ánh vấn đề này, hoặc giảm số lượng học viên trong lớp học. Xác định chính xác những yếu tố đã dẫn đến thay đổi mà một chiến dịch cụ thể đã mang lại luôn là một nhiệm vụ khó khăn. Điều này cũng đúng cả đối với các chiến dịch do người lớn lãnh đạo hay đối với chiến dịch dành cho trẻ em tham gia. Tuy nhiên, bạn có thể xác định các hoạt động cụ thể có ảnh hưởng lớn và những hợp phần bạn có thể thấy mối quan hệ rõ ràng giữa hành động của trẻ em và các thay đổi cụ thể. Việc tài liệu hóa các bằng chứng này là rất cần thiết. Thông thường, ta có thể dễ dàng nhận thấy các mối quan hệ này ở hoạt động diễn ra ở cấp địa phương hơn so với tầm quốc gia.

- **Khung thời gian:** Nhiều kết quả mà trẻ em đang hướng tới sẽ mất nhiều thời gian để đạt được. Do đó, điều quan trọng là cần đảm bảo rằng một chương trình có cả mục tiêu ngắn hạn và dài hạn để trẻ em có thể bắt đầu thấy tác động từ sự tham gia của mình, ngay cả khi vẫn còn một chặng đường dài phía trước để đạt được mục tiêu tổng thể. Ví dụ, nếu trẻ em muốn làm việc nhằm tạo ra một môi trường an toàn hơn trong cộng đồng địa phương, các em có thể thiết lập:
 - **các mục tiêu ngắn hạn** như nhận được sự đồng ý của chính quyền địa phương để họp mặt thường xuyên hoặc xây dựng một báo cáo dựa trên bằng chứng do trẻ em thu thập được trong cộng đồng để xác định các địa điểm mà các em cảm thấy không an toàn và lý do tại sao
 - **các mục tiêu trung hạn** như giúp việc chiếu sáng đường phố được thực hiện hiệu quả hơn hoặc các cơ chế báo cáo được thiết lập để báo cáo tài xế xe buýt hoặc các nhà cung cấp dịch vụ khác khi họ lạm dụng hoặc xúc phạm trẻ em
 - **các mục tiêu dài hạn** như thành lập ủy ban bảo vệ trẻ em địa phương, giới thiệu các cơ chế hiệu quả để báo cáo và giải quyết cho tất cả trẻ em bị lạm dụng hoặc chấm dứt mọi hình thức trừng phạt thể chất và tinh thần trong nhà trường.

NHẮC LẠI MỘT SỐ ĐỊNH NGHĨA LIÊN QUAN

Tiêu chuẩn	Một chuẩn mực, hoặc điểm tham chiếu, làm căn cứ để so sánh, đánh giá, đo lường hoặc phán xét.
Mục tiêu	Một phát ngôn tóm tắt mô tả chi tiết về những gì một chương trình hoặc dự án cần đạt được trong một khung thời gian nhất định với những nguồn lực cụ thể.
Chỉ báo	Một yếu tố hoặc biến định lượng hay định tính cung cấp phương tiện đơn giản và đáng tin cậy để đánh giá thành quả, để phản ánh những thay đổi liên quan đến các can thiệp đã diễn ra, hoặc để giúp đánh giá kết quả thực hiện của các chủ thể khác nhau có liên quan.
Kết quả	Các thay đổi có thể hoặc đã đạt được trong ngắn hạn và trung hạn được tạo nên bởi các kết quả đầu ra của một hoặc nhiều can thiệp.
Tác động	Kết quả lâu dài được tạo ra bởi một can thiệp phát triển, trực tiếp hoặc gián tiếp, chủ định hoặc không chủ định, tích cực hoặc tiêu cực, chủ yếu hoặc thứ yếu.

CÁC LOẠI KẾT QUẢ

Kết quả của bất kỳ chương trình nào đều có thể nhóm thành hai loại lớn:

- Kết quả cấp độ cá nhân - liên quan đến hành vi và thái độ của trẻ em
- Kết quả ở phạm vi rộng hơn

KẾT QUẢ CẤP ĐỘ CÁ NHÂN

Những kết quả này mô tả tác động của các **hoạt động tham gia** của chương trình đối với những người liên quan hoặc bị ảnh hưởng trực tiếp nhất bởi chương trình - ví dụ, trẻ em, cha mẹ hoặc người chăm sóc, nhân viên của tổ chức hỗ trợ hoặc cộng đồng bên ngoài. Đây là tác động được tạo ra đơn giản là do quá trình tham gia vào chương trình. Các kết quả hành vi hoặc thái độ có liên quan đến tất cả các chương trình, bất kể chương trình có trọng tâm hoạt động là gì. Bất kể một chương trình được thiết kế để thành lập ra hội đồng của trẻ em, giải quyết bạo lực trong gia đình, hay cải thiện điều kiện nước và vệ sinh trong trường học, điều quan trọng là đánh giá được sự tham gia của trẻ em vào các chương trình đó ảnh hưởng như thế nào đến trẻ em, cũng như những người lớn quan trọng xung quanh họ. Bảng chứng này có thể đưa đến thông tin hữu ích về tiềm năng tham gia tích cực của trẻ em, những tác động có hại có thể xảy ra và những yếu tố nào góp phần khiến trẻ em có được trải nghiệm bổ ích và lâu dài. Kết quả đối với các nhóm khác nhau có thể bao gồm:

(i) Kết quả đối với trẻ em:

- Nâng cao lòng tự tôn và sự tự tin
- Cải thiện/ Nâng cao các kỹ năng (giao tiếp, giải quyết vấn đề, đàm phán v.v.)
- Nâng cao nhận thức về quyền
- Ý thức về tính hiệu quả và trao quyền.

Trẻ em tham gia thảo luận nhóm ở Nicaragua.

Hợp nhóm của trẻ em ở Rajasthan, Ấn Độ.

(ii) Kết quả đối với thái độ hoặc hành vi của cha mẹ hoặc người chăm sóc:

- Nhận thức về quyền và nhu cầu của trẻ em được nâng cao
- Nhạy cảm hơn với quyền và nhu cầu của trẻ em
- Cải thiện chất lượng trong mối quan hệ với trẻ em
- Hiểu rõ hơn về năng lực của trẻ em
- Sẵn lòng hỏi ý kiến và cân nhắc quan điểm của trẻ em.

(iii) Kết quả đối với thái độ và hành vi của nhân viên:

- Nhạy cảm hơn với quyền và nhu cầu của trẻ em
- Cải thiện chất lượng trong mối quan hệ với trẻ em
- Hiểu rõ hơn về năng lực của trẻ em
- Nâng cao cam kết về tăng cường sự tham gia.

(iv) Kết quả đối với các chương trình hỗ trợ tham gia:

- Thay đổi văn hóa tổ chức theo hướng tôn trọng quyền trẻ em nhiều hơn
- Nhân viên sẵn sàng xem xét lại cân bằng quyền lực và từ bỏ quyền kiểm soát có lợi cho việc chia sẻ quyền lực lớn hơn
- Sự tham gia của trẻ em được lồng ghép trong tất cả các lĩnh vực của chương trình như một cách tiếp cận nền tảng
- Thay đổi trong các hoạt động của chương trình để phản ánh chính xác hơn các mối quan tâm và ưu tiên của trẻ em.

(v) Kết quả đối với cộng đồng địa phương:

- Nhận thức về quyền trẻ em và thái độ tôn trọng đối với trẻ em được nâng cao
- Vị thế của trẻ em được nâng cao
- Tăng cường sự sẵn sàng để trẻ em tham gia vào quá trình ra quyết định.

KẾT QUẢ Ở PHẠM VI RỘNG HƠN

Đây là những kết quả chỉ ra rằng một sự thay đổi cụ thể nào đó đã xảy ra trong cộng đồng, ở cấp địa phương hoặc quốc gia, nhờ kết quả của sự tham gia của trẻ em. Những kết quả này rõ ràng sẽ có sự khác biệt lớn giữa các chương trình, tùy thuộc vào mục tiêu của chương trình - ví dụ, một số chương trình có thể tập trung vào vận động để cải cách pháp lý, trong khi những chương trình khác có thể tập trung vào phát triển cộng đồng, cải thiện tiếp cận truyền thông hoặc thúc đẩy môi trường học đường dân chủ hơn. Một số mục tiêu này sẽ có sự tham gia của trẻ em như một phương cách/phương tiện trong khi những mục tiêu khác sẽ xem sự tham gia chính là đích đến.

- **Tham gia là đích đến:** Trong một số chương trình, sự tham gia chính nó là kết quả mong đợi. Nếu mục tiêu của một chương trình là thiết lập một diễn đàn cho trẻ em để gây ảnh hưởng đến quyết định của chính quyền địa phương, kết quả sẽ được xác định dựa trên mức độ và hiệu quả của sự tham gia của trẻ em - ví dụ, thành lập diễn đàn của trẻ em, tiếp cận các cuộc họp thành phố sáu tháng một lần, hoặc cam kết của chính quyền địa phương phát hành một phiên bản tài liệu quan trọng theo hướng thân thiện với trẻ em. Chương trình sẽ được GS&ĐG dựa trên việc liệu nó có thực sự bảo đảm các cơ chế mà qua đó trẻ em có thể tham gia vào các cuộc thảo luận và quyết định về các vấn đề ảnh hưởng đến các em hay không. Tất nhiên, một khi diễn đàn được thành lập, các em sẽ muốn sử dụng diễn đàn để đạt được những thay đổi khác trong cuộc sống của các em, giới thiệu các mục tiêu và kế hoạch mới cũng cần được đánh giá. Tuy nhiên, ngay từ đầu, mục tiêu là nhằm thiết lập cơ hội tham gia qua diễn đàn và do đó tham gia diễn đàn là kết quả cần được đo lường.
- **Tham gia là phương cách/phương tiện:** Các chương trình khác có thể hướng đến các kết quả như chấm dứt bạo lực đối với trẻ em hoặc tăng cường khả năng tiếp cận giáo dục của trẻ em gái. Ở đây, kết quả là việc thực hiện quyền được bảo vệ hoặc giáo dục của trẻ em và sử dụng sự tham gia như là phương cách để đạt được nó. Chẳng hạn, sự tham gia có thể bao gồm: vận động chính sách, thể hiện tiếng nói với truyền thông, thực hiện nghiên cứu, hoặc nâng cao nhận thức của cộng đồng về vấn đề đó. Chỉ thu thập bằng chứng về những gì đã thay đổi - ví dụ, một cây cầu được xây dựng để cho phép trẻ em đến trường trong mùa mưa - sẽ là chưa đủ. Mà mặt khác, cần phải chứng minh rằng chính sự tham gia của trẻ em đã giúp mang lại sự thay đổi đó. Vì vậy, khi thu thập dữ liệu, bạn sẽ cần phải tìm hiểu từ các bên liên quan tại sao họ cho rằng đã có sự thay đổi diễn ra. Chẳng hạn, liệu có bằng chứng nào cho thấy một nghiên cứu đã do trẻ em thực hiện, trong đó ghi lại có bao nhiêu trẻ em không thể đến trường khi trời mưa, để phục vụ việc thuyết phục chính quyền địa phương rằng xây dựng cây cầu là điều cần thiết? Chiến dịch vận động người dân địa phương của trẻ em đã làm dấy lên dư luận trong cộng đồng và nhờ đó chính quyền địa phương không thể nào tiếp tục làm ngơ? Các em đã thành công trong việc sử dụng phương tiện truyền thông địa phương để nêu vấn đề và gây áp lực lên chính quyền địa phương để họ tiến hành xây dựng cây cầu hay chưa?

Trong trường hợp bạn khởi động một chương trình thay vì tiến hành GS&ĐG một chương trình đã được triển khai, bạn và các trẻ em tham gia sẽ cần cùng nhau quyết định các mục tiêu của chương trình là gì và các chỉ báo hoặc tiêu chuẩn nào sẽ được sử dụng để đánh giá xem chương trình có thành công trong việc đạt được những mục tiêu đó hay không. Ví dụ, trẻ em có thể muốn tham gia vào một dự án để giảm số lượng trẻ em gái bị buộc kết hôn sớm, hay để chấm dứt việc sử dụng các hình phạt thể chất và tinh thần trong nhà trường, hoặc để thiết lập hội đồng trẻ em.

BẢNG ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ

Tập 5 cung cấp các công cụ giúp bạn thu thập dữ liệu, bao gồm:

- Vẽ bản đồ cơ thể
- Đèn giao thông vàng, xanh, đỏ
- Trẻ em phân tích bối cảnh thay đổi
- Câu chuyện về sự thay đổi quan trọng nhất
- Cho điểm độ tự tin
- Biểu đồ ra quyết định
- Giám sát (với) dải băng đỏ
- Theo dõi chuyên cần

Các bảng sau đây cung cấp một khung minh họa để giúp bạn giám sát các kết quả liên quan đến sự tham gia của trẻ em đối với từng bên liên quan. Bạn sẽ cần phải điều chỉnh lại khung này, với sự hợp tác với trẻ em, để xác định các kết quả sẽ đạt được ngay lúc khởi đầu của một chương trình cụ thể. Bảng này sau đó có thể được sử dụng trong quá trình thực hiện và vào lúc kết thúc chương trình để giúp bạn đánh giá xem các mục tiêu đó có đạt được hay không và những gì cần phải thay đổi để cải thiện chương trình.

Trẻ em gái nhảy múa ở một trung tâm thiếu nhi tại trại tị nạn thuộc vùng của người Somali tại Ethiopia.

KẾT QUẢ HÀNH VI HOẶC THÁI ĐỘ

Kết quả	Các tiêu chuẩn đề xuất để đánh giá các kết quả hành vi hoặc thái độ. <i>Danh sách này không đầy đủ và bạn có thể thay đổi / thêm các tiêu chuẩn khác</i>	Thay đổi tiêu cực/tồn hại phát sinh do tham gia	Không thay đổi	Thay đổi tức thời/thay đổi chỉ đối với một số bên liên quan / thiếu tính bền vững	Thay đổi đáng kể và bền vững được người lớn và trẻ em ghi nhận
Đối với trẻ em	Tiếp thu các kỹ năng và kiến thức				
	Nâng cao lòng tự tôn và tự tin				
	Nâng cao nhận thức về quyền				
	Ý thức về hiệu quả và trao quyền				
Đối với cha mẹ và nhân viên	Nâng cao nhận thức về quyền trẻ em				
	Nhận thức về năng lực của trẻ				
	Hiểu rõ hơn về tầm quan trọng của việc lắng nghe trẻ em				
	Sẵn sàng tham khảo ý kiến với trẻ em				

KẾT QUẢ HÀNH VI HOẶC THÁI ĐỘ

Kết quả	Các tiêu chuẩn đề xuất để đánh giá kết quả hành vi hoặc thái độ. <i>Danh sách này không đầy đủ và bạn có thể thay đổi / thêm các tiêu chuẩn khác</i>	Thay đổi tiêu cực / tổn hại phát sinh do tham gia 	Không thay đổi 	Thay đổi tức thời/ thay đổi chỉ đối với một số bên liên quan / thiếu tính bền vững 	Thay đổi đáng kể và bền vững được người lớn và trẻ em ghi nhận
Đối với cha mẹ và nhân viên (tiếp tục)	Nhạy cảm hơn về quyền và nhu cầu của trẻ em				
	Cải thiện chất lượng trong mối quan hệ với trẻ em				
Đối với các tổ chức	Thay đổi văn hóa tổ chức theo hướng tôn trọng quyền trẻ em nhiều hơn				
	Sự sẵn sàng của nhân viên để xem xét lại sự cân bằng quyền lực				
	Sự tham gia của trẻ em được gắn kết với tất cả các lĩnh vực của chương trình				
	Thay đổi trong các chương trình nhằm phản ánh mối quan tâm và ưu tiên của trẻ em				
Đối với cộng đồng địa phương	Vị thế của trẻ em trong cộng đồng được cải thiện				

2 KẾT QUẢ Ở PHẠM VI RỘNG HƠN

Chúng tôi sử dụng nghiên cứu điển hình từ Ấn Độ (xem hộp bên dưới) để giúp bạn tìm hiểu làm thế nào bạn có thể phân tích các phát hiện về kết quả tham gia. Bảng tiếp sau đó sử dụng nghiên cứu điển hình để đánh giá và chỉ nhằm mục đích minh họa.

MAIKKALA PANCHAYAT (CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG CỦA TRẺ EM) CAN THIỆP NHẪM GIẢM TÌNH TRẠNG NGHIỆN RƯỢU TRONG CỘNG ĐỒNG⁷

Nghiện rượu là một lối sống và là một vấn đề lớn ở các vùng ngôi làng (gọi là Panchayat⁸) ở Ấn Độ. Phần lớn rượu được cung cấp bởi người bán không có giấy phép, trong các cửa hàng rau và tạp hóa, bằng xe đạp và dưới gốc cây và theo các cách thức sáng tạo khác. Mặc dù cộng đồng địa phương đã thảo luận vấn đề này tại nhiều cuộc họp khác nhau, nhưng không ai quan tâm đến vấn đề này một cách nghiêm túc. Tuy nhiên, một nhóm trẻ em đã thành lập Makkala Panchayat⁹ và đã nghiên cứu và phát hiện ra rằng nghiện rượu là một vấn đề quan tâm lớn đối với các em và cả cộng đồng, là nguồn cơn dẫn đến bất hòa và bạo lực gia đình, mất thu nhập, giảm khả năng học tập, thiếu lương thực, nợ nần, các vấn đề sức khỏe, thương tích và tử vong.

Các em đã trình bày những phát hiện của mình tại phiên họp của làng - Gam Sabha,¹⁰ nhưng chẳng tạo ra được sự quan tâm hay hành động gì. Đây là một cú sốc đối với các em. Tại cuộc họp tiếp theo của Makkala Panchayat, các em quyết định cần đề ra một kế hoạch hành động tốt hơn. Sau khi thảo luận kỹ càng về những lý do khiến người lớn bỏ qua vấn đề này, các em đã quyết định rằng cách duy nhất để "mở to mắt người lớn" là chứng minh vấn đề này trên khía cạnh tiền bạc.

Bước đầu tiên là thu thập một số thông tin định lượng. Mỗi ngày, các em thu thập và đếm tất cả các bình rượu rỗng gần các cửa hàng. Các em nhận thấy rằng trung bình có 300 bình được tiêu thụ mỗi ngày. Sau đó các em đã tính toán. Một bình rượu có giá 11 rupee, vì vậy 300 bình tiêu tốn 3.300 rupee. Như vậy một tháng mất đến 99.000 rupee và 1 năm tiêu tốn đến 1.188.000 rupee.¹¹ Đây là một số tiền rất lớn đối với một ngôi làng nhỏ với tổng dân số khoảng 400 đến 450 người.

Các em đã trình bày tất cả các thông tin thu thập được tại Gram Sabha và giải thích quy trình thu thập thông tin cho cộng đồng địa phương. Kết quả này thật sự gây sốc. Mất đi một nguồn thu nhập rất lớn như vậy đối với ngôi làng còn nghèo khó này là điều chưa ai tưởng tượng ra được. Toàn bộ mọi người có mặt cũng cảm thấy xấu hổ - khi trước đây họ đã được trẻ em thông tin về vấn đề này và họ, tuy là người lớn nhưng đã không nhận ra đây là vấn đề và không ai trong số họ, kể cả những người nắm giữ chức vụ cao trong làng, từng đưa ra bất kỳ biện pháp nào để giải quyết vấn đề này. Tất cả mọi người nhất trí yêu cầu các cơ quan có liên quan xem xét vấn đề này một cách nghiêm túc và có các hành động nghiêm túc và tức thì.

Bước đầu tiên là ra quyết định ngừng bán rượu từ tất cả các nguồn ngoại trừ các cửa hàng được cấp phép. Mọi người quyết định rằng Panchayat sẽ ngay lập tức ra một thông báo cấm các cửa hàng bán rượu mà không được cấp phép – và hoạt động buôn bán rượu tại các cửa hàng rau và tạp hóa, trên xe đạp và dưới gốc cây đều bị cấm. Ngoài ra, các chính trị gia địa phương đã tổ chức một chiến dịch lớn chống lại tình trạng nghiện rượu nhằm hướng đến một ngôi làng "không có rượu".

CÁC KẾT QUẢ PHẠM VI RỘNG HƠN (VÍ DỤ MINH HỌA)

Mục đích chương trình	Các mục tiêu	Thay đổi tiêu cực/tồn hại phát sinh do tham gia	Không thay đổi	Thay đổi tức thời hoặc ngắn hạn/thay đổi chỉ đối với một số bên liên quan	Thay đổi đáng kể và bền vững được người lớn và trẻ em ghi nhận
Giảm lạm dụng rượu và các hậu quả về bạo lực và tổn hại đến trẻ em và gia đình	Nâng cao nhận thức về quy mô của vấn đề nghiện rượu				
	Đóng các cửa hàng bán rượu bất hợp pháp				Trẻ em tiến hành nghiên cứu về các mức độ uống rượu bất hợp pháp Đưa ra bằng chứng rõ ràng về mức tiêu thụ rượu rất cao
	Giảm lượng tiêu thụ rượu				Vận động cộng đồng địa phương. Thuyết phục địa phương dựa trên mức độ tiêu thụ rượu và các tác hại lên gia đình Quan chức địa phương buộc đóng các cửa hàng bán rượu trái phép
	Giảm các trường hợp bạo lực trong gia đình				Mức bán rượu giảm đáng kể. Lãnh đạo cộng đồng cam kết xây dựng khu vực không uống rượu
				Một vài bằng chứng về giảm bạo lực nhưng chưa có thể đánh giá liệu nó có bền vững hay không	

4 TÓM TẮT

Một khi bạn đã hoàn thành quá trình đánh giá phạm vi, chất lượng và kết quả của sự tham gia của trẻ em, bạn sẽ hiểu rõ hơn rất nhiều về những gì bạn đã đạt được và về việc bạn có đạt các mục tiêu bạn đã đặt ra cho chương trình hay chưa. Điều này cũng sẽ giúp trẻ em tham gia vào chương trình tăng cường sự hiểu biết mang tính phản biện và phản ánh nhiều hơn về sự tham gia của các em và mức độ hiệu quả mà sự tham gia đó mang lại. Ví dụ, phân tích phạm vi tham gia của trẻ em có thể làm các em nhận thức ra rằng các em cần được tham gia tại các giai đoạn sớm hơn trong vòng đời chương trình hay bản chất của sự tham gia của các em chỉ dừng ở mức độ tham vấn trong khi các em muốn nâng lên mức tham gia mang tính hợp tác.

Nhìn chung, quá trình này giúp thúc đẩy chúng ta có các cách tiếp cận cẩn trọng hơn đối với việc thiết kế chương trình trong tương lai, cho phép bạn phát huy những điểm mạnh và cải thiện những khiếm khuyết. Nó cũng có thể đưa lại cho bạn dữ liệu quan trọng để dựa vào đó để vận động được các cam kết ở mức lớn hơn đối với quyền tham gia của trẻ em. Ví dụ, nếu một đánh giá cho thấy nhiều bằng chứng nhất quán rằng tham gia góp phần tăng cường kỹ năng, sự tự tin và lòng tự tôn của trẻ em, thì thông tin này có thể được sử dụng để thúc đẩy việc công nhận trẻ em là những người tham gia năng động trong quá trình tự học của các em ở trường.

Một em gái tại trại tị nạn ở Iraq cầm bức tranh vẽ nhân ngày Quốc tế thiếu nhi.

Chú giải

¹ S Moses và GUrgoiti, *Giáo dục Quyền trẻ em cho các Chuyên gia (CRED-PRO), Thí điểm hội thảo có sự tham gia của trẻ em*, Cape Town, Tháng 3/2008

² Từ: K Heissler, *Báo cáo nền về thực hành tốt và ưu tiên chống lạm dụng tình dục và bóc lột trẻ em ở Bangladesh*, UNICEF, Dhaka, Bangladesh, 2001

³ Xem *Bảo vệ Trẻ em: Kinh nghiệm Kotkai*, Tổ chức Save the Children, Pakistan và sự tham gia của trẻ em trong quản lý trại, Trại tị nạn Kotkai, Tổ chức Save the Children 2002

⁴ Báo cáo của Chuyên gia độc lập về nghiên cứu bạo hành trẻ em của Liên hiệp quốc, Đại hội đồng, kỳ họp thứ 61, Tháng 10/2006, A/61/299

⁵ Trang web của Hội đồng trẻ em: <http://www.childrenparliament.in/index.html>

⁶ Ủy ban về Quyền trẻ em - Phần bình luận chung số 12, Quyền trẻ em được lắng nghe, CRC/C/GC/12, Tháng 7/2009. Những yêu cầu cơ bản phần lớn dựa trên các Tiêu chuẩn thực hành của Tổ chức Save the Children về sự tham gia của trẻ em, 2005

⁷ Nghiên cứu điển hình được điều chỉnh từ một nghiên cứu đầy đủ hơn - Mối quan tâm đối với trẻ em làm việc, Ấn Độ, www.concernedforworkingchildren.org/

⁸ Một Panchayat là cụm các làng có dân số từ 3,500 đến 10,000 người.

⁹ Hội đồng Phát triển Làng của Trẻ em

¹⁰ Gram Sabha là phiên họp hội đồng làng của trẻ em với sự tham gia của các các quan chức liên quan, nơi mà trẻ em có thể nêu lên các vấn đề quan tâm liên quan đến các em và cộng đồng.

¹¹ Tương đương 19.500 đô la Mỹ

BỘ CÔNG CỤ GIÁM SÁT VÀ ĐÁNH GIÁ SỰ THAM GIA CỦA TRẺ EM

Tập 3

Phương pháp đánh giá phạm vi, chất lượng, kết quả sự tham gia của trẻ em

Bộ công cụ này trình bày cách thức giám sát và đánh giá sự tham gia của trẻ em trong các chương trình, cộng đồng và toàn xã hội. Nó dành cho các nhà thực hành và trẻ em làm việc trong các chương trình có sự tham gia cũng như dành cho chính phủ, các tổ chức phi chính phủ, xã hội dân sự và tổ chức trẻ em mong muốn tìm kiếm giải pháp đánh giá và tăng cường sự tham gia của trẻ em trong xã hội.

Bộ công cụ gồm 6 tập

Tập 1: Giới thiệu cung cấp cái nhìn tổng quan về sự tham gia của trẻ em, cách thức xây dựng bộ công cụ và hướng dẫn vắn tắt về giám sát và đánh giá.

Tập 2: Đánh giá việc thiết tạo môi trường dựa trên tôn trọng và có sự tham gia của trẻ em cung cấp khung đánh giá và các công cụ thực hành để đánh giá sự tham gia của trẻ em trong cộng đồng và xã hội.

Tập 3: Phương pháp đánh giá phạm vi, chất lượng và kết quả sự tham gia của trẻ em cung cấp khung lý luận về sự tham gia của trẻ em và giới thiệu các tiêu chuẩn và bảng biểu để đánh giá sự tham gia của trẻ em.

Tập 4: Hướng dẫn 10 bước giám sát và đánh giá sự tham gia của trẻ em xem xét sự tham gia của trẻ em, thanh thiếu niên và người lớn trong một quá trình. Nó cũng bao gồm hướng dẫn xác định mục tiêu và các chỉ số đánh giá sự tiến bộ, phương pháp thu thập dữ liệu mang tính hệ thống, tài liệu hóa các hoạt động và phân tích kết quả thu được.

Tập 5: Công cụ giám sát và đánh giá sự tham gia của trẻ em cung cấp các công cụ bạn có thể sử dụng khi làm việc với trẻ em, thanh thiếu niên cũng như các bên liên quan khác.

Tập 6: Kinh nghiệm, lời khuyên và khuyến nghị từ trẻ em và thanh thiếu niên do các thanh thiếu niên đã tham gia trong quá trình thử nghiệm công cụ này soạn thảo. Sbao gồm hai phần riêng biệt: một dành cho người lớn và một dành cho trẻ em và thanh thiếu niên.

savethechildren.org.uk

